

Käesolev dokument on vaid dokumenteerimisvahend ja institutsioonid ei vastuta selle sisu eest

► **B** EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2003/87/EÜ,
 13. oktoober 2003,
 millega luuakse ühenduses kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem ja muudetakse
 nõukogu direktiivi 96/61/EÜ
 (EMPs kohaldatav tekst)
 (ELT L 275, 25.10.2003, lk 32)

Muudetud:

		Euroopa Liidu Teataja		
		nr	lehekülg	kuupäev
► M1	Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2004/101/EÜ	27. L 338	18	13.11.2004
	oktoober 2004			
► M2	Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2008/101/EÜ,	19. L 8	3	13.1.2009
	november 2008			
► M3	Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 219/2009,	11. L 87	109	31.3.2009
	märts 2009			
► M4	Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/29/EÜ,	23. L 140	63	5.6.2009
	aprill 2009			
► M5	Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus nr 1359/2013/EL,	17. L 343	1	19.12.2013
	detsember 2013			
► M6	Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 421/2014,	16. L 129	1	30.4.2014
	aprill 2014			

Muudetud:

► A1	Horvaatia ühinemisleping (2012)	L 112	21	24.4.2012
-------------	---------------------------------	-------	----	-----------

Parandatud:

- **C1** Parandus, ELT L 199, 2.8.2011, lk 76 (2003/87/EÜ)
- **C2** Parandus, ELT L 140, 14.5.2014, lk 177 (421/2014)

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV
2003/87/EÜ,**

13. oktoober 2003,

**millega luuakse ühenduses kasvuhoonegaaside saastekvootidega
kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ**

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 175 lõiget 1,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ⁽¹⁾

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust, ⁽²⁾

võttes arvesse regioonide komitee arvamust, ⁽³⁾

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras ⁽⁴⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Liidus kasvuhoonegaasidega kauplemist käsitlev roheline raamat käivitas kogu Euroopas debati kasvuhoonegaasidega kauplemise sobivuse ja võimalikkuse kohta Euroopa Liidus. Euroopa kliimamuutuste programmis on osalenud mitmed sidusrühmad, kes on käsitlenud ühenduse poliitikat ja meetmeid, sealhulgas rohelisel raamatul põhinevat kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteemi ühenduses (ühenduse süsteem). 8. märtsi 2001. aasta järeldustes tunnistas nõukogu Euroopa kliimamuutuste programmi ja rohelisel raamatul põhineva töö erilist tähtsust ning rõhutas pakilist vajadust ühenduse tasandil võetavate konkreetsete meetmete järele.
- (2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega nr 1600/2002/EÜ ⁽⁵⁾ kehtestatud kuendas keskkonnavalas ühenduse tegevusprogrammis määratletakse kliimamuutused prioriteetse tegevusvaldkonnana ja nähakse ette kogu ühendust hõlmava heitkogustega kauplemise süsteemi loomine aastaks 2005. Kõnealuses programmis tõdetakse, et ühendus on kohustunud vähendama aastatel 2008–2012 kasvuhoonegaaside heitkoguseid võrreldes 1990. aasta tasemega 8 % ja pikemas perspektiivis tuleb kasvuhoonegaaside heitkoguseid vähendada võrreldes 1990. aasta tasemega ligikaudu 70 %.

⁽¹⁾ EÜT C 75 E, 26.3.2002, lk 33.

⁽²⁾ EÜT C 221, 17.9.2002, lk 27.

⁽³⁾ EÜT C 192, 12.8.2002, lk 59.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi 10. oktoobri 2002. aasta arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata), nõukogu 18. märtsi 2003. aasta ühine seisukoht (EÜT C 125 E, 27.5.2003, lk 72.), Euroopa Parlamendi 2. juuli 2003. aasta otsus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ning nõukogu 22. juuli 2003. aasta otsus.

⁽⁵⁾ EÜT L 242, 10.9.2002, lk 1.

▼B

- (3) Nõukogu 15. detsembri 1993. aasta otsusega 94/69/EÜ (Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni sõlmimise kohta) ⁽¹⁾ heakskiidetud Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni lõppeesmärk on saavutada kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stabiliseerumine atmosfääris tasemeni, mis võimaldab vältida inimtegevusest tulenevaid ohtlikke kliimasüsteemi häireid.
- (4) Kui Kyoto protokoll, mis on heaks kiidetud nõukogu 25. aprilli 2002. aasta otsusega 2002/358/EÜ, mis käsitleb Euroopa Ühenduse heakskiitu ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni Kyoto protokollile ja sellest tulenevate kohustuste ühist täitmist, ⁽²⁾ jõustub, kohustab see ühendust ja selle liikmesriike vähendama aastatel 2008–2012 protokollis A lisas loetletud kasvuhoonegaaside inimtekkelisi heitkoguseid võrreldes 1990. aasta tasemega 8 %.
- (5) Ühendus ja liikmesriigid on leppinud kokku, et nad täidavad kooskõlas otsusega 2002/358/EÜ ühiselt Kyoto protokollist tulenevat kohustust vähendada kasvuhoonegaaside inimtekkelisi heitkoguseid. Käesoleva direktiivi eesmärk on aidata kaasa sellele, et Euroopa Ühendus ja liikmesriigid täidaksid oma kohustusi tulemuslikumalt, rajades tõhusa Euroopa turu kasvuhoonegaaside saastekvootidele ja pidurdades võimalikult vähe majandusarengut ja tööhõivet.
- (6) Nõukogu 24. juuni 1993. aasta otsusega 93/389/EMÜ (ühenduse süsinikdioksiidi ja teiste kasvuhoonegaaside heitkoguste järelevalvesüsteemi kohta) ⁽³⁾ kehtestati kasvuhoonegaaside saastekvootidele järelevalve ja nende heitkogustega seotud kohustuste täitmisel tehtavate edusammude hindamise süsteem. See süsteem aitab liikmesriikidel määrata eraldatavate saastekvootide üldkogust.
- (7) Ühenduse sätted, mis käsitlevad saastekvootide eraldamist liikmesriikides, on olulised, et aidata kaasa siseturu terviklikkuse säilitamisele ja vältida konkurentsimoonutusi.
- (8) Liikmesriigid peaksid saastekvootide eraldamisel võtma arvesse tööstustegevusest tulenevat heitkoguste vähendamise võimalust.
- (9) Liikmesriigid võivad näha ette, et nad annavad isikutele aastal 2008 algava viieaastase kehtivusajaga saastekvooti välja ainult kehtetuks tunnustatud kvootide osas vastavalt heitkoguste vähendamisele, mida need isikud on oma riigi territooriumil teinud kolme aasta jooksul alates aastast 2005.

⁽¹⁾ EÜT L 33, 7.2.1994, lk 11.

⁽²⁾ EÜT L 130, 15.5.2002, lk 1.

⁽³⁾ EÜT L 167, 9.7.1993, lk 31. Otsust on muudetud otsusega 1999/296/EÜ (EÜT L 117, 5.5.1999, lk 35).

▼B

- (10) Alates kõnealusest viieaastasest ajavahemikust tehakse saastekvootide üleandmisel mõnele teisele liikmesriigile vastavad kohandused Kyoto protokolli kohaselt eraldatud kogustes.
- (11) Liikmesriigid peaksid tagama, et teatavatel kindlaksmääratud tegevusaladel tegutsevatel ettevõtjatel on kasvuhoonegaaside heitmeluba ja et nad kontrollivad oma tegevusega seotud kindlaksmääratud kasvuhoonegaaside heitkoguseid ja annavad nendest aru.
- (12) Liikmesriigid peaksid kehtestama eeskirjad käesoleva direktiivi rikkumiste eest määratavate karistuste kohta ja tagama nende eeskirjade rakendamise. Need karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.
- (13) Läbipaistvuse tagamiseks peaks üldsusel olema juurdepääs saastekvootide eraldamisega seotud teabele ja heitmeseire tulemustele, kui Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2003. aasta direktiiviga 2003/4/EÜ (üldsuse juurdepääsu kohta keskkonnaalasele teabele) ⁽¹⁾ ettenähtud piirangutest ei tulene teisiti.
- (14) Liikmesriigid peaksid esitama aruande käesoleva direktiivi rakendamise kohta, võttes aluseks nõukogu 23. detsembri 1991. aasta direktiivi 91/692/EMÜ teatavate keskkonnaalaste direktiivide rakendamise aruannete ühtlustamise ja ratsionaliseerimise kohta. ⁽²⁾
- (15) Täiendavate käitiste lisamisel ühenduse süsteemi peaks järgima käesoleva direktiiviga ettenähtud sätteid ja seepärast võib ühenduse süsteemi reguleerimisala laiendada ka muudele kasvuhoonegaaside heitmetele peale süsinikdioksiidi, sealhulgas alumiiniumi- ja kemikaalitööstuse tegevusest tulenevatele heitmetele.
- (16) Käesolev direktiiv ei tohiks takistada liikmesriikidel säilitada või kehtestada siseriiklikke kaubandussüsteeme, mis reguleerivad kasvuhoonegaaside heitkoguseid, mis tulenevad muudest kui I lisa loetletud või ühenduse süsteemi kuuluvatest tegevusaladest või pärinevad ajutiselt ühenduse süsteemist väljaarvatud käitistest.
- (17) Liikmesriigid võivad osaleda rahvusvahelises heitkogustega kauplemises Kyoto protokolli osapooltena koos kõikide teiste protokolli B lisa loetletud osapooltega.
- (18) Ühenduse süsteemi sidumine kolmandate riikide kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemidega suurendab otsuses 2002/358/EÜ (kohustuste ühise täitmise kohta) sätestatud ühenduse heitkoguste vähendamise eesmärgi saavutamise kulutasuvust.

⁽¹⁾ EÜT L 41, 14.2.2003, lk 26.

⁽²⁾ EÜT L 377, 31.12.1991, lk 48.

▼B

- (19) Projektipõhised mehhanismid, sealhulgas ühisrakendus (*Joint Implementation – JI*) ja puhta arengu mehhanism (*Clean Development Mechanism – CDM*), on olulised selleks, et saavutada eesmärgidena nii ülemaailmsete kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamine kui ka ühenduse süsteemi tulemuslikkuse suurendamine. Kooskõlas Kyoto protokolliga ja Marrakechi lepingute asjakohaste sätetega peaks kõnealuste mehhanismide kasutamine täiendama siseriiklikke meetmeid, mis moodustaksid seega olulise osa tehtavatest jõupingutustest.
- (20) Käesolev direktiiv soodustab energiatõhusamate ja toodanguühiku kohta vähem heitkoguseid eraldavate tehnoloogiate, sealhulgas soojuse ja elektri koostootmiseks ettenähtud tehnoloogia kasutamist, samas kui Euroopa Parlamendi ja nõukogu tulevane direktiiv, mis käsitleb kasuliku soojuse nõudlusel põhineva soojuse ja elektri koostootmise edendamist energia siseturul, edendab just soojuse ja elektri koostootmiseks ettenähtud tehnoloogiat.
- (21) Nõukogu 24. septembri 1996. aasta direktiiviga 96/61/EÜ (saastuse kompleksse vältimise ja kontrolli kohta)⁽¹⁾ kehtestatakse saastuse vältimise ja kontrolli üldraamistik, mida võib kasutada kasvuhoonegaaside heitmelubade väljaandmisel. Direktiivi 96/61/EÜ tuleks muuta, tagamaks et käesoleva direktiivi reguleerimisalasse kuuluvatest kütistest pärinevate kasvuhoonegaaside otseheitmetele ei kehtestata heitme piiratasemeid ja et liikmesriigid võivad otsustada, et nad ei kehtesta põletusseadmetele ega muudele ettevõtte tegevuskohas süsinikdioksiidi eraldavatele seadmetele energiatõhusust käsitlevaid nõudeid, ilma et see piiraks direktiivi 96/61/EÜ nõuete kohaldamist.
- (22) Käesolev direktiiv on kooskõlas Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni ja Kyoto protokolliga. Direktiiv tuleks asjaomaseid arenguid silmas pidades uuesti läbi vaadata, et võtta arvesse direktiivi rakendamisel saadud kogemusi ja kasvuhoonegaaside heitmeseirega seotud edusamme.
- (23) Heitkogustega kauplemine peaks moodustama osa liikmesriikide ja ühenduse tasandil rakendatavate tegevuspõhimõtete ja meetmete ühtsest ja terviklikust paketist. Ilma et see piiraks asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist, võivad liikmesriigid juhul, kui tegevusalad kuuluvad ühenduse süsteemi, kaaluda samu eesmärgi taotletava regulatiiv-, fiskaal- või muu poliitika mõju. Direktiivi uuesti läbi vaadates tuleks kontrollida, millises ulatuses on need eesmärgid saavutatud.
- (24) Maksustamine võib olla siseriiklik poliitika, mille eesmärk on piirata nende kütiste heitkoguseid, mis on ühenduse süsteemist ajutiselt välja jäetud.

⁽¹⁾ EÜT L 257, 10.10.1996, lk 26.

▼B

- (25) Tegevuspõhimõtteid ja meetmeid tuleks liikmesriigi ja ühenduse tasandil rakendada mitte üksnes tööstus- ja energiasektoris, vaid ka kõikides Euroopa Liidu majandussektorites, et saavutada heitkoguste märkimisväärne vähendamine. Komisjon peaks eelkõige kaaluma tegevuspõhimõtteid ja meetmeid ühenduse tasandil, tagamaks et transpordisektor aitab oluliselt kaasa sellele, et ühendus ja liikmesriigid täidavad Kyoto protokollist tulenevaid kliimamuutustega seotud kohustusi.
- (26) Olenemata turupõhiste mehhanismide mitmekülgselt potentsiaalset peaks Euroopa Liidu kliimamuutuste leevendamise strateegia rajanema ühenduse süsteemi ja muude ühenduse, siseriiklike ja rahvusvaheliste meetmete vahelisel tasakaalul.
- (27) Käesolevas direktiivis austatakse põhiõigusi ja järgitakse iseäranis Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid.
- (28) Käesoleva direktiivi rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused. ⁽¹⁾
- (29) Et III lisa kriteeriume 1, 5 ja 7 ei ole võimalik komiteemenetluse abil muuta, tuleks aastale 2012 järgnevaid ajavahemikke käsitlevaid muudatusi teha üksnes kaasotsustusmenetlust kohaldades.
- (30) Et liikmesriigid ei saa üksinda täielikult täita kavandatavate meetmete eesmärki, milleks on ühenduse süsteemi loomine, mistõttu meetmete ulatust ja mõju arvestades oleks eesmärkide saavutamist parem tagada ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Nimetatud artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv kaugemale sellest, mis on vajalik nimetatud eesmärgi saavutamiseks,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

▼M2

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

▼B*Artikkel 1***Sisu**

Käesoleva direktiiviga luuakse ühenduses kasvuhoonegaaside saaste-kvootidega kauplemise süsteem (edaspidi „ühenduse süsteem”), mille eesmärk on vähendada tulemuslikult ja majanduslikult tõhusalt kasvuhoonegaaside heitkoguseid.

⁽¹⁾ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

▼ M4

Samuti näeb käesolev direktiiv ette tõsta kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise taset, et aidata kaasa sellise vähendamise taseme saavutamisele, mis on teaduslikult vajalik tõsiste kliimamuutuste vältimiseks.

Käesolev direktiiv sisaldab ka sätteid ühenduse rangema, 20 % ületava heitkoguste vähendamise kohustuse hindamiseks ja rakendamiseks, mida kohaldatakse pärast sellise rahvusvahelise kliimamuutuste lepingu heakskiitmist ühenduse poolt, mille tulemusel vähendatakse kasvuhoonegaaside heitkoguseid suuremal määral, kui on nõutud artiklis 9, vastavalt Euroopa Ülemkogu 2007. aasta märtsis toimunud kohtumisel toetatud 30 % kohustusele.

▼ B*Artikkel 2***Reguleerimisala**

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse I lisa loetletud tegevusaladest tulenevate heitkoguste ja II lisa loetletud kasvuhoonegaaside suhtes.
2. Käesolevat direktiivi kohaldatakse, ilma et see piiraks direktiivist 96/61/EÜ tulenevaid nõudeid.

▼ M2

3. Käesoleva direktiivi kohaldamisest Gibraltarilennujaama suhtes ei järeldu, et see kahjustaks Hispaania Kuningriigi ja Ühendkuningriigi õiguslikke positsioone nende vaidluses selle territooriumi suveräänsuse üle, kus lennujaam paikneb.

▼ B*Artikkel 3***Mõisted**

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) *saastekvoot* – kindlaksmääratud aja jooksul atmosfääri ühe tonni süsinikdioksiidi ekvivalentkoguste paiskamise kvoot, mis kehtib üksnes käesoleva direktiivi nõuete täitmisel ja mida on võimalik üle anda kooskõlas käesoleva direktiivi sätetega;

▼ M2

- b) „*heitkogus*” – käitise allikatest pärinevate kasvuhoonegaaside heide atmosfääri või I lisa nimetatud lennutegevust sooritava õhusõiduki selliste gaaside heide, mis on nimetatud tegevuse osas täpsustatud;

▼ M4

- c) *kasvuhoonegaasid* – II lisa loetletud gaasid ning muud looduslikud ja inimtekkelised atmosfääri gaasilised koostisosad, mis neelavad ja kiirgavad infrapunast kiirgust;

▼ B

- d) *kasvuhoonegaaside heitmeluba* – kooskõlas artiklitega 5 ja 6 väljaantud luba;
- e) *käitis* – paikne tehniline üksus, kus tegeldakse ühe või mitme I lisa loetletud tegevusega ja muu tegevusega, mis on tehniliselt otseselt seotud kõnealuses tegevuskohas teostatava tegevusega, mis võivad mõjutada heitkoguseid ja saastust;

▼B

- f) *käitaja* – isik, kes käitab käitist, kontrollib selle tööd või kellele on siseriiklike õigusaktide kohaselt antud määrav otsustusõigus käitise tehnilise toimimise suhtes;
- g) *isik* – iga füüsiline või juriidiline isik;

▼M4

- h) *uus osaleja*:
- käitis, mis tegeleb ühe või mitme I lisas loetletud tegevusalaga ning mis on saanud kasvuhoonegaaside heitmeloa esimest korda pärast 30. juunit 2011;
 - käitis, mis tegeleb artikli 24 lõike 1 või 2 kohaselt ühenduse süsteemi lisatud tegevusalaga esimest korda, või
 - käitis, mis tegeleb ühe või mitme I lisas loetletud tegevusalaga või artikli 24 lõike 1 või 2 kohaselt ühenduse süsteemi lisatud tegevusalaga ning kus on toimunud märkimisväärne laiendamine pärast 30. juunit 2011, üksnes nimetatud laiendamise osas;

▼B

- i) *üldsus* – üks isik või mitu isikut ja vastavalt siseriiklikele õigusaktidele või tavadele isikute ühendused, organisatsioonid või rühmad;
- j) *ühe tonni süsinikdioksiidi ekvivalentkogus* – üks tonn süsinikdioksiidi või mõne muu II lisas loetletud globaalset soojenemist tekitada võiva kasvuhoonegaasi kogus;

▼M1

- k) *„I lisa osapool”* – Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni (ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni) I lisas nimetatud osapool, kes on ratifitseerinud Kyoto protokolliga vastavalt Kyoto protokolliga artikli 1 lõikele 7;
- l) *„projektitegevus”* – I lisas toodud ühe või mitme osapoole poolt heakskiidetud projektikohane tegevus Kyoto protokolliga artiklite 6 või 12 ja ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni või Kyoto protokolliga põhjal vastu võetud otsuste alusel;
- m) *„heitkoguste vähendamise ühik”* või *„HVÜ”* – ühik, mis on välja antud Kyoto protokolliga artikli 6 ja ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni või Kyoto protokolliga põhjal vastu võetud otsuste alusel;
- n) *„tõendatud heitkoguste vähendamise ühik”* või *„THV”* – ühik, mis on välja antud Kyoto protokolliga artikli 12 ja ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni või Kyoto protokolliga põhjal vastu võetud otsuste alusel;

▼M2

- o) *„õhusõiduki käitaja”* – isik, kes käitab õhusõidukit ajal, mil see sooritab I lisas nimetatud lennutegevust, või juhul, kui nimetatud isik ei ole teada või on õhusõiduki omaniku poolt tuvastamata, õhusõiduki omanik;
- p) *„kommertsõhustranspordi teostaja”* – õhusõiduki käitaja, kes tasu eest osutab avalikkusele regulaar- ja mitteregulaarlendude teenust reisijate, kauba või posti veoks;

▼ **M2**

- q) „*haldav liikmesriik*” – liikmesriik, kes vastavalt artiklile 18a vastutab ühenduse süsteemi haldamise eest seoses õhusõiduki käitajaga;
- r) „*omistatud lennunduse heitkogused*” – kõikide I lisas nimetatud lennutegevuste alla kuuluvate ja liikmesriigi territooriumil asuvalt lennuväljalt väljuvate või sellisele lennuväljale kolmandast riigist saabuvate lendude heitkogused;
- s) „*varasemad lennunduse heitkogused*” – 2004., 2005. ja 2006. kalendriaastal I lisas nimetatud lennutegevust sooritavate õhusõidukite tekitatud heitkoguste aasta keskmine;

▼ **M4**

- t) *põletamine* – mis tahes kütuste oksüdeerimine olenemata nimetatud protsessi käigus saadava soojuse, elektri- või mehaanilise energia kasutamise viisist ja muud otseselt seotud tegevused, sh heitgaaside puhastamine;
- u) *elektritootja* – käitis, mis 1. jaanuaril 2005 või pärast seda on tootnud elektrienergiat müügiks kolmandatele isikutele ja milles ei tegeleta ühegi teise I lisas loetletud tegevusalaga peale kütuse põletamise.

▼ **M2**

II PEATÜKK

LENNUNDUS

*Artikkel 3a***Reguleerimisala**

Käesoleva peatüki sätteid kohaldatakse I lisas nimetatud lennutegevustega seotud saastekvootide eraldamise ja väljaandmise suhtes.

*Artikkel 3b***Lennutegevused**

2. augustiks 2009 töötab komisjon vastavalt artikli 23 lõikes 2 osutatud regulatiivkomitee menetlusele välja I lisas loetletud lennutegevuste üksikasjaliku tõlgendamise suunised.

*Artikkel 3c***Lennunduse saastekvootide üldkogus**

1. Ajavahemikul 1. jaanuar 2012 kuni 31. detsember 2012 moodustab õhusõiduki käitajatele eraldatavate saastekvootide üldkogus 97 % varasematest lennunduse heitkogustest.

2. ► **M4** Artikli 13 lõikes 1 ◀ osutatud ajavahemikul, mis algab 1. jaanuaril 2013, ning juhul, kui pärast artikli 30 lõikes 4 osutatud läbivaatamist ei ole tehtud muudatusi, ka igal järgneval ajavahemikul, moodustab õhusõiduki käitajatele eraldatavate lennunduse saastekvootide üldkogus 95 % varasematest lennunduse heitkogustest korrutatuna kõnealusesse ajavahemikku jäävate aastate arvuga.

▼ **M2**

Protsendimäära võib läbi vaadata käesoleva direktiivi üldise läbivaatamise käigus.

3. Komisjon vaatab üle õhusõiduki käitajatele kooskõlas artikli 30 lõikega 4 eraldatavate saastekvootide üldkoguse.

4. 2. augustiks 2009 teeb komisjon parimatele kättesaadavatele andmetele tuginedes otsuse varasemate lennunduse heitkoguste kohta, esitades sealhulgas tegelikku lennuliiklust käsitleval teabel põhineva hinnangu. Selle otsuse vaatab läbi artikli 23 lõikes 1 osutatud komitee.

*Artikkel 3d***Lennunduse saastekvootide enampakkumise teel eraldamise meetod**

1. Artikli 3c lõikes 1 osutatud ajavahemikul pannakse enampakkumisele 15 % saastekvootidest.

2. Alates 1. jaanuarist 2013 pannakse enampakkumisele 15 % saastekvootidest. Seda protsenti võib käesoleva direktiivi üldise läbivaatamise käigus suurendada.

3. Võetakse vastu määrus, millega kehtestatakse üksikasjalikud sätted liikmesriikide poolt selliste saastekvootide enampakkumisel müümise kohta, mida ei pea käesoleva artikli lõigete 1 ja 2 või artikli 3f lõike 8 kohaselt tasuta välja andma. Iga liikmesriik peab igal ajavahemikul müüma enampakkumisel sellise hulga saastekvoote, mis on proportsionaalne liikmesriigi osaga võrdlusaastal kõigile liikmesriikidele omistatud lennunduse heitkoguste koguhulgast, millest on teatatud vastavalt artikli 14 lõikele 3 ja mis on tõendatud vastavalt artiklile 15. Artikli 3c lõikes 1 osutatud ajavahemiku võrdlusaasta on 2010 ning iga järgneva artiklis 3c osutatud ajavahemiku võrdlusaasta on kalendriaasta, mis lõpeb 24 kuud enne selle ajavahemiku algust, mida enampakkumine hõlmab.

Kõnealune määrus, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähem olulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 23 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

4. Liikmesriigid otsustavad selle üle, kuidas kasutada saastekvootide enampakkumisest saadud tulu. Seda tulu tuleks kasutada võitlemiseks kliimamuutusega ELis ja kolmandates riikides, muu hulgas kasvuhoo- negaaside heitkoguste vähendamiseks, kliimamuutuste mõjudega kohanemiseks ELis ja kolmandates riikides, eriti arengumaades, leevendamise- ja kohanemisprotsessiga seotud teadus- ja arendustegevuse rahastamiseks, eriti aeronautika ja õhutranspordi valdkonnas, heitkoguste vähendamiseks vähe heitgaase eraldava transpordi kasutamise abil ning ühenduse süsteemi haldamise kulude katmiseks. Enampakkumise tuludega tuleks rahastada ka annetusi ülemaailmse energiatõhususe ja taastuvenergia fondile ning meetmeid metsade hävitamise ärahoidmiseks.

Liikmesriigid teavitavad komisjoni käesoleva lõike kohaselt võetud meetmetest.

▼ M2

5. Käesoleva direktiivi kohaselt komisjonile esitatav teave ei vabasta liikmesriike asutamislepingu artikli 88 lõikes 3 sätestatud teatamiskohustusest.

*Artikkel 3e***Õhusõiduki käitajatele lennunduse saastekvootide eraldamine ja väljaandmine**

1. Iga artiklis 3c osutatud ajavahemiku kohta võib iga õhusõiduki käitaja taotleda lennunduse saastekvootide eraldamist; mis eraldatakse tasuta. Taotluse võib teha, esitades haldava liikmesriigi pädevale asutusele kõnealuse õhusõiduki käitaja sooritatud I lisas nimetatud lennutegevusi puudutavad tõendatud tonnkilomeetrite andmed seireaasta kohta. Käesoleva artikli kohaldamisel on seireaasta kalendriaasta, mis lõpeb 24 kuud enne taotlusega hõlmatud ajavahemiku algust vastavalt IV ja V lisale, või artikli 3c lõikes 1 osutatud ajavahemikuga seoses aasta 2010. Taotlus esitatakse vähemalt 21 kuud enne taotlusega hõlmatava ajavahemiku algust või artikli 3c lõikes 1 osutatud ajavahemikuga seoses 31. märtsiks 2011.

2. Liikmesriigid esitavad lõike 1 alusel saadud taotlused komisjonile vähemalt kaheksateist kuud enne selle ajavahemiku algust, mida taotlus hõlmab, või artikli 3c lõikes 1 osutatud ajavahemikuga seoses 30. juuniks 2011.

3. Komisjon arvutab vähemalt viisteist kuud enne iga artikli 3c lõikes 2 osutatud ajavahemiku algust või artikli 3c lõikes 1 osutatud ajavahemikuga seoses 30. septembriks 2011 välja, ja võtab vastu otsuse, kus on sätestatud:

- a) asjaomaseks ajavahemikuks vastavalt artiklile 3c eraldatava saastekvootide üldkoguse;
- b) asjaomasel ajavahemikul vastavalt artiklile 3d enampakkumisele esitatavate saastekvootide arvu;
- c) asjaomasel ajavahemikul vastavalt artikli 3f lõikele 1 õhusõiduki käitajate jaoks erireservis olevate saastekvootide arvu;
- d) asjaomasel ajavahemikul tasuta eraldatavate saastekvootide arvu, mis saadakse punktides b ja c osutatud saastekvootide arvude lahutamisel punkti a kohaselt kindlaks määratud saastekvootide üldkogusest, ja
- e) võrdlusaluse, mida kasutatakse saastekvootide tasuta eraldamiseks nendele õhusõiduki käitajatele, kelle taotlused esitati komisjonile vastavalt lõikele 2.

Punktis e osutatud võrdlusaluse (saastekvoodid tonnkilomeetri kohta) arvutamiseks jagatakse punktis d osutatud saastekvootide arv tonnkilomeetrite andmete summaga, mis on esitatud vastavalt lõikele 2 komisjonile esitatud taotlustes.

▼ M2

4. Kolme kuu jooksul pärast seda, kui komisjon on võtnud vastu lõikes 3 osutatud otsuse, arvutab ja avaldab iga haldav liikmesriik:

- a) saastekvootide üldkoguse, mis eraldatakse igale lõike 2 kohaselt komisjonile taotluse esitanud õhusõiduki käitajale asjaomaseks ajavahemikuks ning mille arvutamiseks korrutatakse taotluses esitatud tonnkilomeetrite andmed lõike 3 punktis e osutatud võrdlusalusega, ning
- b) igale õhusõiduki käitajale igal aastal eraldatavad saastekvoodid, mis määratakse kindlaks, jagades punkti a alusel arvatava kogu ajavahemikuks eraldatud saastekvootide üldkoguse sellesse ajavahemikku jäävate aastate arvuga, mil õhusõiduki käitaja on sooritanud I lisas nimetatud lennutegevust.

5. 2012. aasta 28. veebruariks ja iga järgneva aasta 28. veebruariks annab haldava liikmesriigi pädev asutus igale õhusõiduki käitajale välja sellele õhusõiduki käitajale käesoleva artikli või artikli 3f kohaselt asjaomasel aastal eraldatava saastekvootide arvu.

*Artikkel 3f***Erireserv teatavate õhusõiduki käitajate jaoks**

1. Igal artikli 3c lõikes 2 osutatud ajavahemikul pannakse saastekvootide üldkogusest 3 % õhusõiduki käitajate erireservi. Need on õhusõiduki käitajad:

- a) kes alustavad I lisas nimetatud lennutegevuste alla kuuluvaid tegevusi pärast vaatlusaastat, mil artikli 3c lõikes 2 osutatud ajavahemiku kohta esitati artikli 3e lõike 1 kohaselt tonnkilomeetrite andmed, või
- b) kelle tonnkilomeetrite andmed suurenesid keskmiselt enam kui 18 % aastas vaatlusaasta, mil artikli 3e lõike 1 kohaselt esitati artikli 3c lõikes 2 osutatud ajavahemiku kohta tonnkilomeetrite andmed, ja selle ajavahemiku teise kalendriaasta vahelisel ajal,

ning kelle punkti a kohane tegevus või punkti b kohane täiendav tegevus ei kujuta endast täielikult või osaliselt eelnevalt teise õhusõiduki käitaja poolt sooritatud tegevuse jätkamist.

2. Lõike 1 tingimustele vastav õhusõiduki käitaja võib taotleda erireservist saastekvootide tasuta eraldamist, esitades taotluse seda käitajat haldava liikmesriigi pädevale asutusele. Iga taotlus esitatakse taotlusega hõlmatava artikli 3c lõikes 2 osutatud ajavahemiku kolmanda aasta 30. juuniks.

Õhusõiduki käitajale lõike 1 punkti b kohaselt eraldatud saastekvootide kogus ei või ületada 1 000 000.

▼ M2

3. Lõike 2 kohaselt esitatav taotlus:
- a) sisaldab kooskõlas IV ja V lisaga tõendatud tonnkilomeetrite andmeid I lisas nimetatud lennutegevuste kohta, mida õhusõiduki käitaja sooritas taotlusega hõlmatava artikli 3c lõikes 2 osutatud ajavahemiku teisel kalendriaastal;
 - b) sisaldab tõendeid selle kohta, et lõikes 1 sätestatud tingimused on täidetud, ning
 - c) lõike 1 punkti b tingimustele vastavate õhusõiduki käitajate puhul on selles näidatud:
 - i) asjaomase õhusõiduki käitaja poolt läbitud tonnkilomeetrite arvu suurenemine protsentides vaatlusaasta, mil artikli 3e lõike 1 kohaselt esitati artikli 3c lõikes 2 osutatud ajavahemiku kohta tonnkilomeetrite andmed, ja selle ajavahemiku teise kalendriaasta vahelisel ajal;
 - ii) asjaomase õhusõiduki käitaja poolt läbitud tonnkilomeetrite absoluutarvu kasv vaatlusaasta, mil artikli 3e lõike 1 kohaselt esitati artikli 3c lõikes 2 osutatud ajavahemiku kohta tonnkilomeetrite andmed, ja selle ajavahemiku teise kalendriaasta vahelisel ajal ning
 - iii) asjaomase õhusõiduki käitaja poolt läbitud tonnkilomeetrite absoluutarvu kasv, mis ületab lõike 1 punktis b kindlaks määratud protsendi vaatlusaasta, mil artikli 3e lõike 1 kohaselt esitati artikli 3c lõikes 2 osutatud ajavahemiku kohta tonnkilomeetrite andmed, ja selle ajavahemiku teise kalendriaasta vahelisel ajal;
4. Hiljemalt kuus kuud alates lõike 2 kohase taotluse esitamise tähtajast esitavad liikmesriigid selle lõike kohaselt saadud taotlused komisjonile.
5. Hiljemalt kaksteist kuud alates lõike 2 kohase taotluse esitamise tähtajast otsustab komisjon, millist võrdlusalust kasutatakse saastekvootide tasuta eraldamisel nendele õhusõiduki käitajatele, kelle taotlused esitati komisjonile kooskõlas lõikega 4.
- Kui lõikest 6 ei tulene teisiti, arvutatakse võrdlusalus, jagades erireservis olevad saastekvoodid järgmiste summadega:
- a) lõike 3 punkti a ja lõike 4 kohaselt komisjonile esitatud taotluses toodud lõike 1 punkti a kohaldamisalasse kuuluvate õhusõiduki käitajate tonnkilomeetrite andmed ning
 - b) lõike 3 punkti c alapunkti iii ja lõike 4 kohaselt komisjonile esitatud taotluses toodud lõike 1 punkti b kohaldamisalasse kuuluvate õhusõiduki käitajate tonnkilomeetrite absoluutarvu kasv, mis ületab lõike 1 punktis b kindlaks määratud protsenti.
6. Lõikes 5 osutatul võrdlusalus ei too kaasa olukorda, kus iga-aastane eraldis tonnkilomeetri kohta on suurem kui artikli 3e lõike 4 alusel õhusõiduki käitajatele antav iga-aastane eraldis tonnkilomeetri kohta.

▼ **M2**

7. Kolme kuu jooksul pärast seda, kui komisjon on võtnud vastu lõikes 5 osutatud otsuse, arvutab ja avaldab iga haldav liikmesriik:

a) erireservist eraldatavad saastekvoodid igale õhusõiduki käitajale, kelle taotlus on esitatud komisjonile vastavalt lõikele 4. Selle eraldise arvutamiseks korrutatakse lõikes 5 osutatud võrdlusalus:

i) lõike 3 punkti a ja lõike 4 alusel komisjonile esitatud taotluses toodud tonnkilomeetrite andmetega, kui tegemist on lõike 1 punkti a kohaldamisalasse kuuluva õhusõiduki käitajaga;

ii) lõike 3 punkti c alapunkti iii ja lõike 4 alusel komisjonile esitatud taotluses toodud tonnkilomeetrite absoluutarvu kasvuga, mis ületab lõike 1 punktis b kindlaks määratud protsendi, kui tegemist on lõike 1 punkti b kohaldamisalasse kuuluva õhusõiduki käitajaga, ning

b) igale õhusõiduki käitajale igal aastal eraldatavad saastekvoodid, mis määratakse kindlaks, jagades õhusõiduki käitajale punkti a alusel eraldatud saastekvoodid täiskalendriaastate arvuga, mis on jäänud artikli 3c lõikes 2 osutatud sellise ajavahemiku lõpuni, millega saastekvoodid on seotud.

8. Kõik erireservi jäänud eraldamata saastekvoodid müüvad liikmesriigid enampakkumisel.

9. Komisjon võib kehtestada käesoleva artikli kohase erireservi toimimise üksikasjalikud eeskirjad, sealhulgas näha ette lõike 1 kohaste tingimuste täitmise hindamise. Meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähem olulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 23 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

*Artikkel 3g***Seire ja aruandlus**

Haldav liikmesriik tagab, et iga õhusõiduki käitaja esitab kõnealuse liikmesriigi pädevale asutusele seirekava, milles esitatakse meetmed heitkoguste ja tonnkilomeetrite andmete seireks ja nendest aruandmiseks, mis on vajalik artikli 3e kohase taotluse jaoks, ning pädev asutus kiidab sellised kavad heaks ► **M4** vastavalt artiklis 14 osutatud määrusele ◀.

III PEATÜKK

PAIKSED KÄITISED*Artikkel 3h***Reguleerimisala**

Käesoleva peatüki sätteid kohaldatakse kasvuhoonegaaside heitmelubade suhtes ning saastekvootide eraldamise ja väljaandmise suhtes tegevuste jaoks, mis on nimetatud I lisas, kuid mis ei ole lennutegevus.

▼M4*Artikkel 4***Kasvuhoonegaaside heitmeload**

Liikmesriigid tagavad, et alates 1. jaanuarist 2005 ei tegutse ükski käitis I lisas loetletud tegevusalal, millega kaasnevad selle tegevusalaga seoses kindlaksmääratud kasvuhoonegaaside heitkogused, välja arvatud juhul, kui käitajal on luba, mille pädev asutus on välja andnud kooskõlas artiklitega 5 ja 6, või käitis on vastavalt artiklile 27 ühenduse süsteemist välja arvatud. Sama kehtib ka artikli 24 kohaselt osalevate käitiste suhtes.

▼B*Artikkel 5***Kasvuhoonegaaside heitmelubade taotlemine**

Pädevale asutusele esitatav kasvuhoonegaaside heitmeluba sisaldab järgmiste andmete kirjeldusi:

- a) käitis ja selle tegevusalad, sealhulgas kasutatav tehnoloogia;
- b) toor- ja abimaterjalid, mille kasutamisest tulenevad tõenäoliselt I lisas loetletud gaaside heitkogused;
- c) käitisest pärinevad I lisas loetletud gaaside heitmeallikad; ja

▼M4

- d) meetmed, mille eesmärk on kontrollida heitkoguseid kooskõlas artiklis 14 osutatud määrusega ja nendest aru anda.

▼B

Taotluses peab olema ka üldarusaadav kokkuvõtte esimeses lõigus ettenähtud andmete kohta.

*Artikkel 6***Kasvuhoonegaaside heitmelubade tingimused ja sisu**

1. Pädev asutus annab välja kasvuhoonegaaside heitmeloa, millega antakse luba paisata käitisest või selle osast atmosfääri kasvuhoonegaase, kui on kindlaks tehtud, et käitaja suudab heitkoguseid kontrollida ja nendest aru anda.

Kasvuhoonegaaside heitmeluba võib hõlmata ühe käitaja ühes tegevuskohas asuvat üht või mitut käitist.

▼M4

Pädev asutus kontrollib vähemalt iga viie aasta järel kasvuhoonegaaside heitmeluba ja teeb vajaduse korral selles muudatusi.

▼B

2. Kasvuhoonegaaside heitmeload sisaldavad järgmisi andmeid:

- a) käitaja nimi ja aadress;
- b) käitise tegevusalade ja käitisest pärinevate heitkoguste kirjeldus;

▼M4

- c) seirekava, mis vastab artiklis 14 osutatud määrusega kehtestatud nõuetele. Liikmesriigid võivad lubada käitajatel seirekavasid ajakohastada ilma luba muutmata. Käitajad esitavad kõik ajakohastatud seirekavad kinnitamiseks pädevale asutusele;

▼B

- d) aruandluse nõuded; ja

▼M2

- e) kohustus tagastada käitise iga kalendriaasta kooskõlas artikliga 15 tõendatud koguheitmetele vastaval hulgal kvoote, välja arvatud II peatüki alusel välja antud kvoodid, nelja kuu jooksul pärast kõnealuse aasta lõppu.

▼M4*Artikkel 7***Käitistega seotud muudatused**

Käitaja teatab pädevale asutusele kõikidest käitise laadis või toimimisviisis kavandatavatest muudatustest või käitise laiendamisest või märkimisväärsest tootmisvõimsuse vähendamisest, mis võivad nõuda kasvuhoonegaaside heitmeloaja ajakohastamist. Pädev asutus ajakohastab loa, kui see on asjakohane. Käitaja isiku muutumisel ajakohastab pädev asutus loa, lisades sinna uue käitaja nime ja aadressi.

▼B*Artikkel 8***Kooskõlastamine direktiiviga 96/61/EÜ**

Liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid tagamaks, et kui käitises toimub direktiivi 96/61/EÜ I lisas nimetatud tegevus, kooskõlastatakse kasvuhoonegaaside heitmeloaja väljaandmise tingimusi ja korda kõnealuses direktiivis sätestatud loa väljaandmise tingimuste ja korraga. Käesoleva direktiivi artiklites 5, 6 ja 7 sätestatud nõuded võib integreerida direktiivis 96/61/EÜ sätestatud menetlustesse.

▼M4*Artikkel 9***Ühenduse saastekvootide üldkogus**

Alates 2013. aastast vähendatakse igal aastal eraldatavat ühenduse saastekvootide üldkogust lineaarselt, tehes arvutusi alates ajavahemiku 2008–2012 keskelt. Kogust vähendatakse lineaarse teguri 1,74 % võrra võrreldes saastekvootide keskmise aastase üldkogusega, mille liikmesriigid on eraldanud vastavalt komisjoni otsustele siseriiklike saastekvootide eraldamise kavade kohta ajavahemikuks 2008–2012. ► **A1** Ühenduse saastekvootide üldkogust suurendatakse Horvaatia ühinemise tulemusel üksnes selle saastekvootide koguse võrra, mille Horvaatia paneb vastavalt artikli 10 lõikele 1 enampakkumisele. ◀

30. juuniks 2010 avaldab komisjon aastaks 2013 ette nähtud ühenduse saastekvootide üldkoguse, mis põhineb liikmesriikide poolt vastavalt komisjoni otsustele siseriiklike saastekvootide eraldamise kavade kohta ajavahemikuks 2008–2012 eraldatud või eraldatavate saastekvootide üldkogustel.

▼M4

Komisjon vaatab kõnealuse lineaarse teguri läbi ning vajaduse korral esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepaneku alates 2020. aastast, eesmärgiga võtta otsus vastu 2025. aastaks.

*Artikkel 9a***Ühenduse saastekvootide üldkoguse kohandamine**

1. Käitiste puhul, mis on vastavalt artikli 24 lõikele 1 ajavahemikul 2008–2012 lisatud ühenduse süsteemi, kohandatakse alates 1. jaanuarist 2013 eraldatavate saastekvootide kogust nii, et see väljendaks kõnealustele käitistele ühenduse süsteemis osalemise ajavahemikul eraldatud saastekvootide aastast keskmist kogust, mida on kohandatud artiklis 9 osutatud lineaarse teguriga.

2. Käitiste puhul, mis tegutsevad I lisa loetletud tegevusaladel ning mis on ühenduse süsteemi lisatud alles 2013. aastast alates, tagavad liikmesriigid, et selliste käitiste käitajad esitavad asjakohasele pädevale asutusele nõuetekohaselt põhjendatud ja sõltumatult tõendatud andmed heitkoguste kohta, et neid saaks eraldatavate ühenduse saastekvootide üldkoguse kohandamisel arvesse võtta.

Kõnealused andmed esitatakse hiljemalt 30. aprilliks 2010 asjakohasele pädevale asutusele kooskõlas artikli 14 lõike 1 kohaselt vastu võetud sätetega.

Kui esitatud andmed on nõuetekohaselt põhjendatud, teavitab pädev asutus sellest komisjoni hiljemalt 30. juuniks 2010 ning eraldatavate saastekvootide kogust, mida on kohandatud artiklis 9 osutatud lineaarse teguriga, kohandatakse vastavalt. Käitiste puhul, mis tekitavad muid kasvuhoonegaase peale süsinikdioksiidi, võib pädev asutus teatada väiksemad heitkogused vastavalt käitiste heitkoguste vähendamise võimalustele.

3. Komisjon avaldab lõigetes 1 ja 2 osutatud kohandatud kogused 30. septembriks 2010.

4. Käitiste puhul, mis on artikli 27 kohaselt ühenduse süsteemist välja arvatud, kohandatakse alates 1. jaanuarist 2013 eraldatavate ühenduse saastekvootide üldkogust allapoole, et võtta arvesse nende käitiste keskmisi aastaseid tõendatud heitkoguseid ajavahemikul 2008–2010, mida on kohandatud artiklis 9 osutatud lineaarse teguriga.

*Artikkel 10***Saastekvootide müük enampakkumisel**

1. Alates 2013. aastast müüvad liikmesriigid enampakkumisel kõik saastekvoodid, mida kooskõlas artiklitega 10a ja 10c ei eraldata tasuta. Hiljemalt 31. detsembriks 2010 määrab komisjon kindlaks ja avaldab enampakkumisel müüdavate saastekvootide hinnangulise koguse.

▼ **M4**

2. Iga liikmesriigi poolt enampakkumisel müüdavate kvootide kogus koosneb järgmistest osadest:

- a) 88 % enampakkumisel müüdavate saastekvootide üldkogusest jaotatakse liikmesriikide vahel osadena, mis on võrdsed asjaomase liikmesriigi osaga tõendatud keskmistest heitkogustest ühenduse süsteemi raames 2005. aastal või 2005.–2007. aasta keskmise kogusega, lähtudes sellest, kumb on suurem;
- b) 10 % enampakkumisel müüdavate saastekvootide üldkogusest jaotatakse teatavate liikmesriikide vahel ühenduse solidaarsuse ja majanduskasvu eesmärgil, suurendades sel viisil kõnealuste liikmesriikide poolt punkti a kohaselt enampakkumisel müüdavate saastekvootide kogust IIa lisas täpsustatud protsendimäärade võrra, ja
- c) 2 % enampakkumisel müüdavast saastekvootide üldkogusest jaotatakse liikmesriikide vahel, kelle kasvuhooonegaaside heitkogused 2005. aastal olid vähemalt 20 % väiksemad nende heitkogustest algaastal, mis on kindlaks määratud Kyoto protokolliga. Selle protsendimäära jagunemine asjaomaste liikmesriikide vahel on sätestatud IIb lisas.

Punkti a kohaldamisel kasutatakse nende liikmesriikide osatähtsuse arvutamisel, kes ei osalenud ühenduse süsteemis 2005. aastal, tõendatud heitkoguseid ühenduse süsteemi raames 2007. aastal.

Vajaduse korral kohandatakse punktides b ja c osutatud protsendimäärasid proportsionaalselt, et jaotamise määr oleks 10 % ja 2 %.

3. Liikmesriigid otsustavad selle üle, kuidas kasutada saastekvootide enampakkumistest saadud tulu. Vähemalt 50 % lõikes 2 osutatud saastekvootide enampakkumistest saadud tulust, sealhulgas lõike 2 punktides b ja c osutatud enampakkumiste kogutulu, või selle tuluga samaväärne summa tuleks kasutada ühel või mitmel järgmistest eesmärkidest:

- a) kasvuhooonegaaside heitkoguste vähendamine, sealhulgas panus ülemaailmsesse energiatõhususe ja taastuvenergia fondi ning kohanemisfondi, mis võeti kasutusele ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni 14. osaliste konverentsi raames Poznanis (COP 14 ja COP/MOP 4), kliimamuutuste mõjudega kohanemine ning heitkoguste vähendamise ja mõjudega kohanemise alase teadus- ja arendustegevuse ning näidisprojektide rahastamine, sealhulgas osalemine algatustes Euroopa energiatehnoloogiate strateegilise plaani ning Euroopa tehnoloogiaplatvormide raames;
- b) taastuvenergiaallikate väljaarendamine, et saavutada ühenduse eesmärk suurendada taastuvenergia osatähtsust 2020. aastaks 20 %, samuti teiste tehnoloogiate väljaarendamine, mis aitavad kaasa üleminekule ohutule ja säästvale, vähem süsihappegaasiheitmeid tekitavale majandusele, ning kaasaitamine ühenduse eesmärgile suurendada energiatõhusust 2020. aastaks 20 % võrra;
- c) meetmed raadamise vältimiseks ning metsastamise hoogustamiseks ja metsade ulatuslikumaks uuendamiseks arengumaades, mis on ratiifitseerinud rahvusvahelise kliimamuutuste lepingu; tehnosiire ja kliimamuutuste kahjulike mõjudega kohanemise hõlbustamine nendes riikides;

▼ **M4**

- d) süsinikdioksiidi metsanduslik sidumine ühenduses;
- e) süsinikdioksiidi, eelkõige tahketel fossiilkütustel töötavatest elektri-jaamadest ning tervest reast tööstussektoritest ja allsektoritest pärit süsinikdioksiidi keskkonnaohutu kogumine ja geoloogiline säilitamine, sealhulgas kolmandates riikides;
- f) vähe saastavatele transpordiliikidele ja ühistranspordile ülemineku ergutamine;
- g) energiatõhususe ja puhaste tehnoloogiate alase teadus- ja arendustegevuse rahastamine käesoleva direktiiviga hõlmatud sektorites;
- h) meetmed, mille eesmärk on energiatõhususe suurendamine ja parem isoleerimine, või rahalise toetuse andmine, et lahendada sotsiaalprobleeme väiksema ja keskmise sissetulekuga leibkondades;
- i) ühenduse süsteemi juhtimise halduskulude katmine.

Loetakse, et liikmesriigid on täitnud käesoleva lõike sätteid, kui nad kehtestavad esimeses lõigus loetletud eesmärkidel, sh eelkõige arengumaid hõlmava maksu- või rahalise toetuse poliitika või rahalisi toetusi mõjutava siseriikliku õigusloomepoliitika, mille maksumus on vähemalt 50 % lõikes 2 osutatud saastekvootide enampakkumistest saadud tulust, kaasa arvatud lõike 2 punktides b ja c osutatud enampakkumiste kogutulu, ning rakendavad neid.

Liikmesriigid teavitavad komisjoni tulude kasutamisest ja käesoleva lõike kohaselt võetud meetmetest otsuse nr 280/2004/EÜ kohaselt esitavates aruannetes.

4. Komisjon võtab 30. juuniks 2010 vastu enampakkumise ajastamist, haldamist ja muid aspekte käsitleva määruse, tagamaks et enampakkumine toimub avatud, läbipaistval, ühtlustatud ja mittediskrimineerival viisil. Selleks peaks protsess olema prognoositav, eelkõige enampakkumiste ajastamise ja järjestuse, samuti pakutavate saastekvootide hinnanguliste koguste osas. ► **M5** Kui hindamisest nähtub, et eri tööstusharudes kasvuhoonegaaside heite ülekandumise olulise ohuga kokku puutuvatele sektoritele või alasektoritele eeldatavasti märkimisväärset mõju ei avaldu, võib komisjon erandjuhtudel kohandada ajakava artikli 13 lõikes 1 osutatud ajavahemikus alates 1. jaanuarist 2013, et tagada turu nõuetekohane toimimine. Komisjon võib teha ainult ühe sellise kohanduse maksimaalselt 900 miljoni saastekvoodi puhul. ◀

Enampakkumised korraldatakse nii, et:

- a) käitajatel, eelkõige ühenduse süsteemiga hõlmatud väikestel ja keskmise suurusega ettevõtjatel on täielik, õiglane ja võrdne juurdepääs;
- b) kõigil osalejatel on juurdepääs samale teabele samal ajal ning osalejad ei kahjusta enampakkumise toimimist;

▼ **M4**

- c) enampakkumiste korraldus ja neil osalemine on kulutõhus ja liigseid halduskulusid vältiv ning
- d) väikestele heitkoguste tekitajatele antakse juurdepääs saastekvootidele.

Kõnealune meede, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähem olulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 23 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

Liikmesriigid esitavad iga enampakkumise osas aruande enampakkumise korraldamise eeskirjade nõuetekohase rakendamise kohta, eriti mis puudutab õiglast ja avatud juurdepääsu, läbipaistvust, hinnakujundust ning tehnilisi ja töökorralduslikke aspekte. Need aruanded esitatakse ühe kuu jooksul alates enampakkumise toimumisest ning avaldatakse komisjoni veebisaidil.

5. Komisjon jälgib Euroopa süsinikuturu toimimist. Kord aastas esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande süsinikuturu toimimise, kaasa arvatud enampakkumiste rakendamise, likviidsuse ja kaubeldavate mahtude kohta. Vajaduse korral tagavad liikmesriigid, et asjakohane teave esitatakse komisjonile vähemalt kaks kuud enne aruande komisjoni poolt vastuvõtmist.

Artikkel 10a

Ühenduse üleminekueeskirjad saastekvootide tasuta eraldamiseks ühtlustatud viisil

1. Komisjon võtab 31. detsembriks 2010 vastu kogu ühenduses kohaldatavad ja täielikult ühtlustatud rakendusmeetmed lõigetes 4, 5, 7 ja 12 osutatud saastekvootide eraldamiseks, sealhulgas kõik vajalikud sätted lõike 19 ühtlustatud kohaldamiseks.

Kõnealused meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähem olulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 23 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

Kuivõrd see on võimalik, määratakse esimeses lõigus osutatud meetmetega kindlaks kogu ühendust hõlmavad eelnevad võrdlusalused, et tagada saastekvootide eraldamine sellisel viisil, et kõige tõhusamaid tehnoloogiasid, asendajaid, alternatiivseid tootmisviise, suure tõhususega koostootmist, tõhusat heitgaaside energia taaskasutamist, biomassi kasutamist ning süsinikdioksiidi kogumist ja säilitamist – kus sellised seadmed on olemas – arvesse võttes ergutatakse kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamist ja energia seisukohast kõige tõhusamate tehnoloogiate kasutamist ning ei ergutata heitkoguste suurendamist. Elektri- tootmise eest tasuta saastekvoote ei eraldata, välja arvatud artiklis 10c kirjeldatud juhtudel ning heitgaasidest toodetud elektrienergia puhul.

Iga sektori ja allsektori puhul arvutatakse võrdlusalus põhimõtteliselt pigem toote kui sisestatud energia alusel, et maksimeerida kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamist ja energiasäästu asjaomase sektori või allsektori igas tootmisprotsessis.

▼ **M4**

Konkreetsete sektorite ja allsektorite eelnevate võrdlusaluste määramise põhimõtete kindlaksmääramisel konsulteerib komisjon asjaomaste sidusrühmadega, kaasa arvatud asjaomaste sektorite ja allsektorite esindajatega.

Pärast seda kui ühendus on heaks kiitnud rahvusvahelise kliimamuutuste lepingu, mille tulemusel vähendatakse kohustuslikus korras kasvuhoo- negaaside heitkoguseid ühendusega samaväärses ulatuses, vaatab komisjon kõnealused meetmed läbi, tagamaks et saastekvootide tasuta eraldamine toimub üksnes juhul, kui see on kõnealuse lepingu tõttu igati põhjendatud.

2. Konkreetsete sektorite või allsektorite eelnevate võrdlusaluste määramise põhimõtete kindlaksmääramisel on lähtepunktiks ühenduse sektori või allsektori 10 % kõige tõhusama käitise keskmised näitajad ajavahemikul 2007–2008. Komisjon konsulteerib asjaomaste sidusrühmadega, kaasa arvatud asjaomaste sektorite ja allsektorite esindajatega.

Artiklite 14 ja 15 kohaste määrustega nähakse ette tootmises tekkivate kasvuhoo- negaaside heitkoguste seire, aruandluse ja tõendamise ühtlustatud eeskirjad, pidades silmas eelnevate võrdlusaluste kindlaksmääramist.

3. Kui lõigetest 4 ja 8 ei tulene teisiti, ning olenemata artiklist 10c, ei eraldata tasuta saastekvoote elektritootjatele, süsinikdioksiidi koguvatele käitistele, süsinikdioksiidi transportivatele torujuhtmetele ega süsinikdioksiidi säilitamiskohtadele.

4. Soojus- või jahutusenergia tootmise eest eraldatakse tasuta saastekvoote kaugküttele ning direktiivis 2004/8/EÜ määratletud suure tõhususega koostootmisele majanduslikult õigustatud nõudluse osas. Pärast 2013. aastat kohandatakse kõnealustele käitistele eraldatavaid saastekvoote kõnealuse soojuse tootmise eest igal aastal artiklis 9 osutatud lineaarse teguriga.

5. Saastekvootide aastane maksimumkogus, mille alusel arvutatakse sellistele käitistele eraldatavad saastekvoodid, mis ei ole hõlmatud lõikega 3 ja mis ei ole uued osalejad, ei ületa:

- a) ühenduse saastekvootide aastast üldkogust, mis on kindlaks määratud vastavalt artiklile 9 ning korrutatud heitkoguste osaga käitistest, mis ei ole hõlmatud lõikega 3, keskmisest tõendatud heitkoguste koguhulgast ajavahemikul 2005–2007 käitistest, mis on hõlmatud ühenduse süsteemiga ajavahemikul 2008–2012, ja
- b) keskmist tõendatud heitkoguste aastast üldkogust ajavahemikul 2005–2007, mis pärineb käitistest, mis on hõlmatud ühenduse süsteemiga alates 2013. aastast ning ei ole hõlmatud lõikega 3, ning mida on kohandatud artiklis 9 osutatud lineaarse teguriga.

Vajaduse korral kohaldatakse ühtset sektoriülest paranduskoefitsienti.

6. Liikmesriigid võivad samuti võtta vastu finantsmeetmeid selliste sektorite või allsektorite kasuks, mille puhul on kindlaks tehtud, et seal esineb märkimisväärne süsinikdioksiidi lekke oht kasvuhoo- negaaside heitkogustest põhjustatud kulude elektrihindadesse suunamise tõttu, et hüvitada neid kulusid, ja kui need finantsmeetmed on kooskõlas selles valdkonnas kohaldatavate ja vastu võetavate riigiabinormidega.

▼ **M4**

Nimetatud meetmed põhinevad süsinikdioksiidi kaudsete heitkoguste eelnevatel võrdlusalustel toodanguühiku kohta. Eelnevad võrdlusalused arvutatakse konkreetse sektori või allsektori jaoks korrutisena kõige tõhusamale olemasolevale tehnoloogiale vastavast elektritarbimisest toodanguühiku kohta ja asjaomase Euroopa elektritootmise kombinatsiooni süsinikdioksiidi heitkogusest.

7. Viis protsenti ajavahemikul 2013–2020 vastavalt artiklitele 9 ja 9a kindlaks määratud ühenduse saastekvootide üldkogusest eraldatakse uutele osalistele kui suurim kogus, mille võib eraldada uutele osalistele käesoleva artikli lõike 1 kohaselt vastu võetud korras. Nimetatud ühenduse reservis olevad saastekvoodid, mida ei anta uutele osalejatele ega kasutata käesoleva artikli lõike 8, 9 või 10 kohaselt ajavahemikus 2013–2020, panevad liikmesriigid müüki enampakkumisel, võttes arvesse määra, mil liikmesriigi kaitised on sellest reservist kasu saanud, kooskõlas artikli 10 lõikega 2 ning üksikasjade ja ajastamise osas kooskõlas artikli 10 lõikega 4 ning asjakohaste rakendussätetega.

Saastekvoote kohandatakse artiklis 9 osutatud lineaarse teguriga.

Uutele osalejatele elektritootmisega seoses tasuta saastekvoote ei eraldata.

Komisjon võtab 31. detsembriks 2010 vastu ühtlustatud eeskirjad uue osaleja mõiste kohaldamise kohta, eelkõige seoses märkimisväärse laiendamise mõistega.

Kõnealused meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähem olulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 23 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

8. Kuni 31. detsembrini 2015 on uute osalejate reservist võimalik saada kuni 300 miljonit saastekvooti, et aidata stimuleerida kuni 12 kaubandusliku näidisprojekti ehitamist ja toimimist, mille eesmärk on süsinikdioksiidi keskkonnaohutu kogumine ja geoloogiline säilitamine, ning uuenduslikke taastuenergiatehnoloogia näidisprojekte liidu territooriumil.

Saastekvoodid eraldatakse selliste näidisprojektide toetamiseks, mis tagavad mitmesuguste majanduslikult veel mittetasuvate süsinikdioksiidi kogumise ja säilitamise ning uuenduslike taastuenergiatehnoloogiarendamise geograafiliselt tasakaalustatud asukohtades. Saastekvootide eraldamine sõltub süsinikdioksiidi heitkoguste tõendatud vältimisest.

Projektid valitakse objektiivsete ja läbipaistvate kriteeriumide alusel, mis sisaldavad teadmiste jagamise nõudeid. Kõnealused kriteeriumid ja meetmed võetakse vastu vastavalt artikli 23 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele ja avalikustatakse.

▼ M4

Saastekvoodid reserveeritakse projektidele, mis vastavad kolmandas lõigus osutatud kriteeriumidele. Toetust nimetatud projektidele antakse liikmesriikide kaudu ning see eeldab olulist käitajapoolset kaasrahastamist. Samuti võiks projekte kaasrahastada asjaomane liikmesriik, ning kaasata võiks ka muud rahastamisallikad. Käesolevas lõikes nimetatud mehhanismi kaudu ei toetata projekte, mis ületavad 15 % selleks otstarbeks olemasolevate saastekvootide koguarvust. Nimetatud saastekvoote võetakse arvesse lõike 7 kohaselt.

9. Leedu, kes 2003. aasta ühinemisaktile lisatud protokoll nr 4 (Ignalina tuumaelektrijaama kohta Leedus) artikli 1 kohaselt kohustub 31. detsembriks 2009 sulgema Ignalina tuumaelektrijaama teise reaktori, võib nõuda saastekvootide uute osalejate reservist, et müüa need enampakkumisel kooskõlas artikli 10 lõikes 4 osutatud määrusega, kui Leedu tõendatud heitkogused ületavad ajavahemikul 2013–2015 ühenduse süsteemi raames summa, mis koosneb samal ajavahemikul Leedu käitistele elektritootmise heitkogusteks eraldatud tasuta saastekvootidest ning kolmest kaheksandikust Leedu poolt enampakkumisel müüdavatest saastekvootidest ajavahemikul 2013–2020. Suurim selliste saastekvootide kogus võrdub ülemääraste heitkogustega sel perioodil, kui ülemääraseid heitkoguseid põhjustavad elektri tootmisel suurenenud heitkogused, millest on maha arvatud kogused, mille võrra kõnealuse liikmesriigi saastekvoodid ajavahemikul 2008–2012 ületasid ühenduse süsteemis tõendatud heitkoguseid Leedus kõnealusel perioodil. Kõiki selliseid saastekvoote võetakse arvesse lõike 7 kohaselt.

10. Iga liikmesriik, mille elektrivõrk on ühendatud Leedu omaga ja mis 2007. aastal importis Leedust oma tarbeks rohkem kui 15 % sise-riiklikult tarbitavast elektrienergia kogusest ning kus heitkogused on suurenenud investeringute tõttu uue põlvkonna elektritootmisesse, võivad kohaldada lõiget 9 *mutatis mutandis* kõnealuses lõikes sätestatud tingimustel.

11. Kui artiklist 10b ei tulene teisiti, on käesoleva artikli lõigete 4–7 kohaselt tasuta eraldatavate saastekvootide kogus 2013. aastal 80 % lõikes 1 osutatud meetmete kohaselt kindlaks määratud kogusest. Seejärel vähendatakse tasuta saastekvoote igal aastal võrdse koguse võrra, nii et 2020. aastal on tasuta saastekvoote 30 %, kuni 2027. aastal enam tasuta saastekvoote ei eraldata.

12. Kui artiklist 10b ei tulene teisiti, eraldatakse 2013. aastal ja igal järgneval aastal kuni 2020. aastani lõike 1 kohaselt käitistele sektorites või allsektorites, mille puhul esineb märkimisväärne süsinikdioksiidi lekke oht, tasuta saastekvoote 100 % ulatuses lõikes 1 osutatud meetmete kohaselt kindlaks määratud kogusest.

13. Hiljemalt 31. detsembriks 2009 ja seejärel iga viie aasta tagant määrab komisjon kindlaks, pärast arutelu Euroopa Ülemkogul, lõikes 12 osutatud sektorite või allsektorite loetelu vastavalt lõigetes 14–17 osutatud kriteeriumidele.

▼ **M4**

Igal aastal võib komisjon omal algatusel või mõne liikmesriigi taotlusel lisada esimeses lõigus osutatud loetelu sektori või allsektori, kui analüüsisvas aruandes on võimalik tõestada, et muutuse järel, millel on oluline mõju nimetatud sektori või allsektori tegevustele, vastab see sektor või allsektor lõigetes 14–17 osutatud kriteeriumidele.

Käesoleva artikli rakendamisel konsulteerib komisjon liikmesriikide, asjaomaste sektorite või allsektorite ja muude asjaomaste sidusrühmadega.

Kõnealused meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähem olulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 23 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

14. Selleks et teha kindlaks lõikes 12 osutatud sektorid või allsektorid, hindab komisjon ühenduse tasandil, millises ulatuses on asjaomase jaotustaseme korral asjaomases sektoris või allsektoris võimalik nõutavate saastekvootidega seotud otseseid kulusid ja käesoleva direktiivi rakendamise tulemusena kõrgemast elektrienergia hinnast tulenevaid kaudseid kulusid edasi suunata tootehindadesse, ilma et see tooks kaasa märgatava turuosa loovutamise süsinikdioksiidi heidete seisukohast vähem tõhusatele ühendusevälistele käitistele. Nimetatud hindamised põhinevad keskmisel süsinikdioksiidihinnal vastavalt ELi kliimamuutuste ja taastuvenergia 2020. aasta eesmärkide rakendusmeetmete paketi lisatud komisjoni mõjuhinnangule ja iga sektori või allsektori kolme viimase aasta kaubandust, tootmist ja lisandväärtust käsitlevatel andmetel, kui need on kättesaadavad.

15. Süsinikdioksiidi lekke ohtu sektoris või allsektoris peetakse märkimisväärseks, kui:

- a) käesoleva direktiivi rakendamisest tingitud otsesed ja kaudsed lisakulud põhjustaksid tootmiskulude olulise suurenemise vähemalt 5 %, arvatuna protsendina kogulisandväärtusest, ning
- b) kolmandate riikidega toimuva kaubavahetuse intensiivsus, väljendatuna kolmandatesse riikidesse suunatud ekspordi väärtuse ja kolmandatest riikidest pärineva impordi väärtuse summa ning ühenduse turu väärtuse (aastakäive pluss koguimport kolmandatest riikidest) suhtena, on suurem kui 10 %.

16. Olenemata lõikest 15 peetakse süsinikdioksiidi lekke ohtu sektoris või allsektoris märkimisväärseks ka siis, kui:

- a) käesoleva direktiivi rakendamisest tingitud otsesed ja kaudsed lisakulud põhjustaksid tootmiskulude olulise suurenemise vähemalt 30 % võrra, arvatuna protsendina kogulisandväärtusest, või
- b) kolmandate riikidega toimuva kaubavahetuse intensiivsus, väljendatuna kolmandatesse riikidesse suunatud ekspordi väärtuse ja kolmandatest riikidest pärineva impordi väärtuse summa ning ühenduse turu väärtuse (aastakäive pluss koguimport kolmandatest riikidest) suhtena, on suurem kui 30 %.

17. Lõikes 13 osutatud loetelu võib täiendada pärast kvalitatiivse hinnangu koostamist, võttes asjakohaste andmete kättesaadavusel arvesse järgmisi kriteeriume:

▼ **M4**

- a) mil määral on kõnealuse sektori või allsektori üksikudel käitistel võimalik vähendada heitkoguste taset või elektrienergia tarbimist, sealhulgas vajaduse korral tootmiskulude suurenemist, mida selleks tehtud investeeringud võivad põhjustada, näiteks kõige tõhusamate tehniliste lahenduste abil;
- b) praegused ja prognoositavad turunäitajad, sealhulgas ka juhtumid, kui kaubanduse mõju või otseste ja kaudsete kulude suurenemise kiirus on lõikes 16 nimetatud ühe künnisväärtuse lähedal;
- c) kasumimarginaalid kui pikaajaliste investeerimis- või ümberpaiknemisotsuste võimalikud näitajad.

18. Lõikes 13 osutatud loetelu määratakse kindlaks, võttes asjakohaste andmete kättesaadavusel arvesse järgmist:

- a) millisel määral kolmandad riigid, kelle toodang moodustab määrava osa maailmatoodangust süsinikdioksiidi lekkest ohustatuks peetavates sektorites ja allsektorites, võtavad kindlaid kohustusi vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid asjaomastes sektorites ühendusega võrreldavas ulatuses ja samas ajavahemikus, ja
- b) millisel määral on neis riikides asuvate käitiste tõhusus süsinikdioksiidi heitkoguste seisukohast võrreldav ühenduse omaga.

19. Tasuta saastekvoote ei anta käitisele, mis on lõpetanud tegevuse, välja arvatud juhul, kui käitaja tõendab pädevale asutusele, et nimetatud käitis taasalustab tootmist kindlaksmääratud ja mõistliku aja jooksul. Käitisi, mille kasvuhoonegaaside heitmeloa kehtivusaeg on lõppenud või see on kehtetuks tunnistatud, ning käitised, mille tegevus või tegevuse taasalustamine ei ole tehniliselt võimalik, käsitatakse tegevuse lõpetanuna.

20. Komisjon lisab lõike 1 alusel vastu võetud meetmete hulka meetmed selliste käitiste kindlakstegemiseks, mis oma tegevuse osaliselt lõpetavad või oma tootmisvõimsust märkimisväärselt vähendavad, ning vajaduse korral samuti meetmed neile tasuta antud saastekvootide määra vastavaks kohandamiseks.

Artikkel 10b

Meetmed teatavate energiamahukate tööstusharude toetamiseks süsinikdioksiidi lekke korral

1. Pidades silmas rahvusvaheliste läbirääkimiste tulemusi ja seda, mil määral aitavad kõnealused läbirääkimised saavutada ülemaailmset kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamist, ning pärast nõupidamist kõigi asjakohaste sotsiaalpartneritega, esitab komisjon hiljemalt 30. juuniks 2010 Euroopa Parlamendile ja nõukogule analüüsiva aruande, milles hinnatakse olukorda energiamahukates sektorites või allsektorites, mille puhul on tehtud kindlaks märkimisväärne süsinikdioksiidi lekke oht. Aruandele lisatakse asjakohased ettepanekud, mis võivad sisaldada järgmist:

- a) kõnealustele sektoritele või allsektoritele artikli 10a raames tasuta eraldatavate saastekvootide osatähtsuse kohandamine;
- b) vastavalt artiklile 10a kindlaks tehtud sektorite või allsektorite toodetavate toodete importijate kaasamine ühenduse süsteemi;

▼M4

- c) hinnang süsinikdioksiidi lekke mõju kohta liikmesriikide energiavarustuskindlusele, eelkõige juhul, kui elektriühendus ülejäänud liiduga on ebapiisav ja kui on olemas elektriühendus kolmandate riikidega, ja asjakohased sellega seotud meetmed.

Asjakohaste meetmete üle otsustamisel võetakse samuti arvesse siduvaid sektorisiseseid kokkuleppeid, mille tulemusel vähendatakse üleilmseid kasvuhoonegaaside heitkoguseid määral, mis on vajalik kliimamuutuste tõhusaks ärahoidmiseks, ning mis on jälgitavad, tõendatavad ja mille kohustuslik täitmine on tagatud.

2. Komisjon hindab 31. märtsiks 2011, kas sektoritele või allsektoritele vastavalt lõikele 1 tasuta eraldatavate saastekvootide osatähtsuse kohta tehtud otsused, sealhulgas artikli 10a lõike 2 alusel eelnevate võrdlusaluste määramise tulemused, võivad märkimisväärselt mõjutada saastekvootide hulka, mida liikmesriigid vastavalt artikli 10 lõike 2 punktile b müüvad enampakkumisel, võrreldes kõiki sektoreid hõlmava täieliku enampakkumise võimalusega aastal 2020. Vajaduse korral esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule asjakohased ettepanekud, võttes arvesse nende jaotamisettepanekute võimalikke mõjusid.

Artikkel 10c

Võimalus eraldada üleminekuperioodil tasuta saastekvoot elektritootmise moderniseerimiseks

1. Erandina artikli 10a lõigetest 1–5 võivad liikmesriigid eraldada üleminekuperioodil tasuta saastekvoot 31. detsembril 2008 elektrienergiat tootvatele kütistele või nendele elektrienergiat tootvatele kütistele, millesse investeerimist alustati reaalselt samal kuupäeval, kui on täidetud üks järgmistest tingimustest:

- a) riigi elektrivõrk ei olnud 2007. aastal otseselt ega kaudselt ühendatud Elektrienergia Edastuse Koordineerimise Liidu hallatava süsteemiga ühendatud võrguga;
- b) riigi elektrivõrk oli 2007. aastal otseselt või kaudselt ühendatud Elektrienergia Edastuse Koordineerimise Liidu hallatava võrguga üksnes ühe alla 400 MW võimsusega liini kaudu või
- c) 2006. aastal toodeti üle 30 % elektrienergiast ühest fossiilkütusest ning sisemajanduse koguprodukt elaniku kohta turuhindades ei ületanud 50 % ühenduse keskmisest sisemajanduse koguproduktist elaniku kohta turuhindades.

Asjaomane liikmesriik esitab komisjonile riikliku kava, milles nähakse ette investeeringud infrastruktuuri moderniseerimisse ja ajakohastamisse ja puhastesse tehnoloogiatesse. Riiklik kava näeb ette ka energiakasutuse struktuuri ja tarneallikate mitmekesistamise summas, mis on võimalikult suurel määral võrdväärne tasuta eraldatud saastekvootide turuväärtuse ja kavandatavate investeeringute maksumusega, võttes samal ajal arvesse vajadust piirata võimalikult suurel määral otseselt kaasnevat hinnatõusu. Asjaomane liikmesriik esitab komisjonile igal aastal aruande infrastruktuuri ajakohastamisse ja puhastesse tehnoloogiatesse tehtud investeeringute kohta. Sel eesmärgil võib arvesse võtta alates 25. juuni 2009 tehtud investeeringud.

▼ **M4**

2. Üleminekuperioodil tasuta eraldatud saastekvoodid arvatakse maha saastekvootide kogusest, mille asjaomane liikmesriik võiks muidu artikli 10 lõike 2 kohaselt enampakkumisele panna. Aastal 2013 ei ületa üleminekuperioodil tasuta eraldatavate saastekvootide üldkogus 70 % selliste elektritootjate tõendatud keskmistest heitkogustest ajavahemikul 2005–2007 koguse eest, mis vastab asjaomase liikmesriigi summaarse energia lõpptarbimisele, ning pärast seda vähendatakse nende arvu järkjärgult kuni 2020. aastani, mil saastekvoote enam tasuta ei eraldata. Nende liikmesriikide osatähtsuse arvutamisel, kes ei osalenud ühenduse süsteemis 2005. aastal, kasutatakse nende riikide tõendatud heitkoguseid ühenduse süsteemi raames 2007. aastal.

Asjaomane liikmesriik võib kindlaks määrata, et käesoleva artikli kohaselt eraldatavaid saastekvoote võib kõnealuse kütise kaitaja kasutada üksnes artikli 12 lõike 3 kohaste saastekvootide tagastamiseks sama kütise heitkoguste eest selle aasta jooksul, mille jaoks saastekvoodid eraldati.

3. Saastekvootide eraldamine kaitajatele põhineb ajavahemiku 2005–2007 tõendatud heitkogustel või eelneval tõhususe võrdlusel, mis põhineb kõige kasvuhooonegaasitõhusamate ühenduse süsteemi kuuluvate elektritootjate heitkoguste tasemete kaalutud keskmisel eri kütuseid kasutavate kütiste puhul. Kaalukus võib peegeldada eri kütuste osakaalu kõnealuse liikmesriigi elektritoodangus. Komisjon koostab vastavalt artikli 23 lõikes 2 osutatud regulatiivkomitee menetlusele juhised tagamaks, et eraldamise meetodika väldib põhjendamatuid konkurentsimoonutusi ja minimeerib negatiivse mõju heitkoguste vähendamise stiimulitele.

4. Käesolevat artiklit kohaldav liikmesriik nõuab kasu saavatelt elektritootjatelt ja võrguettevõtjatelt iga 12 kuu järel aruannete esitamist riiklikus kavas osutatud investeeringute tegemise kohta. Liikmesriik esitab selle kohta aruande komisjonile ja avalikustab need aruanded.

5. Liikmesriik, kes kavatseb käesoleva artikli alusel eraldada saastekvoote, esitab 30. septembriks 2011 komisjonile taotluse, mis sisaldab kavandatava eraldamise meetodikat ja individuaalselt eraldatavaid saastekvoote. Taotlus sisaldab järgmist:

- a) tõendid selle kohta, et liikmesriik vastab vähemalt ühele lõikes 1 nimetatud tingimusele;
- b) taotlusega hõlmatud kütiste loetelu ja igale kütisele vastavalt lõikele 3 ja komisjoni juhistele eraldatavate saastekvootide kogus;
- c) riiklik kava, millele on osutatud lõike 1 teises lõigus;
- d) riikliku kava kohaselt kavandatavate investeeringute suhtes kohaldatavad järelevalve- ja õigusaktide täitmist tagavad sätted;

▼ **M4**

e) teave selle kohta, et eraldatud saastekvoodid ei moonuta põhjendamatult konkurentsi.

6. Komisjon hindab taotlust lõikes 5 esitatud elemente arvesse võttes ja võib taotluse rahuldamata jätta kuue kuu jooksul alates asjakohase teabe saamisest.

7. Kaks aastat enne selle perioodi lõppu, mil liikmesriik võib eraldada üleminekuperioodil tasuta saastekvoote 31. detsembril 2008 elektrienergiat tootvatele käitistele, hindab komisjon riikliku kava rakendamisel tehtud edusamme. Kui komisjon leiab asjaomase liikmesriigi taotlusel, et nimetatud perioodi tuleks pikendada, võib komisjon esitada Euroopa Parlamendile ja nõukogule asjakohased ettepanekud, sealhulgas tingimused, mida nimetatud perioodi pikendamiseks tuleb täita.

*Artikkel 11***Riiklikud rakendusmeetmed**

1. Iga liikmesriik avaldab ja esitab komisjonile 30. septembriks 2011 tema territooriumil asuvate käesoleva direktiiviga hõlmatud käitiste loetelu ja tema territooriumil asuvatele käitistele eraldatavad tasuta saastekvoodid, mis on arvutatud artikli 10a lõikes 1 ja artiklis 10c osutatud eeskirjade kohaselt.

2. Iga aasta 28. veebruariks annavad pädevad asutused välja asjaomaseks aastaks eraldatavad saastekvoodid, mis on arvutatud artiklite 10, 10a ja 10c kohaselt.

3. Liikmesriigid ei või lõike 2 alusel väljastada tasuta saastekvoote käitistele, mille lisamisest lõikes 1 osutatud loetelusse on komisjon keeldunud.

▼ **M2**

IV PEATÜKK

LENNUNDUSE JA PAIKSETE KÄITISTE SUHTES KOHALDATAVAD SÄTTED▼ **M4***Artikkel 11a***Ühenduse süsteemi raames projektitegevusest saadud THVde ja HVÜde kasutamine enne rahvusvahelise kliimamuutuste lepingu jõustumist**

1. Ilma et see piiraks artikli 28 lõigete 3 ja 4 kohaldamist, kohaldatakse käesoleva artikli lõikeid 2–7.

2. Sellises ulatuses, mille osas käitise või õhusõiduki käitajad ei ole ära kasutanud neile liikmesriikide poolt ajavahemikuks 2008–2012 antud THVsid ja HVÜsid või neile on antud ühikute kasutamise õigus lõike 8 alusel, võivad käitajad esitada pädevale asutusele taotluse, et THVde ja HVÜde eest, mis on omandatud heitkoguste vähendamise eest kuni aastani 2012 sellist tüüpi projektide käigus, mis olid ühenduse süsteemis kasutatavad ajavahemikul 2008–2012, eraldataks neile saastekvoote, mis kehtivad alates 2013. aastast.

▼M4

Kuni 31. märtsini 2015 eraldab pädev asutus kõnealused vahetusel põhinevad saastekvoodid taotluse korral.

3. Sellises ulatuses, mille osas kütise või õhusõiduki käitajad ei ole ära kasutanud neile liikmesriikide poolt ajavahemikuks 2008–2012 antud THVsid ja HVÜsid või neile on antud ühikute kasutamise õigus lõike 8 alusel, lubavad pädevad asutused käitajatel vahetada THVd ja HVÜd, mis on omandatud enne 2013. aastat registreeritud projektide käigus heitkoguste vähendamise eest alates 2013. aastast, alates 2013. aastast kehtivate saastekvootide vastu.

Esimest lõiku kohaldatakse THVde ja HVÜde suhtes kõikide projektitüüpide puhul, mis olid ühenduse süsteemis kasutatavad ajavahemikul 2008–2012.

4. Sellises ulatuses, mille osas kütise või õhusõiduki käitajad ei ole ära kasutanud neile liikmesriikide poolt ajavahemikuks 2008–2012 antud THVsid ja HVÜsid või neile on antud ühikute kasutamise õigus lõike 8 alusel, lubavad pädevad asutused käitajatel vahetada THVd, mis on omandatud alates 2013. aastast teostatud heitkoguste vähendamise eest, alates 2013. aastast vähim arenenud riikides käivitatud uute projektide eest saadavate saastekvootide vastu.

Esimest lõiku kohaldatakse THVde suhtes kõikide projektitüüpide puhul, mis olid ühenduse süsteemis kasutatavad ajavahemikul 2008–2012, seni kuni kõnealused riigid on ratifitseerinud asjakohase lepingu ühendusega või kuni aastani 2020, olenevalt sellest, kumb saabub varem.

5. Sellises ulatuses, mille osas kütise või õhusõiduki käitajad ei ole ära kasutanud neile liikmesriikide poolt ajavahemikuks 2008–2012 antud THVsid ja HVÜsid või neile on antud ühikute kasutamise õigus lõike 8 alusel, ja juhul kui rahvusvahelise kliimamuutuste lepingu läbirääkimisi ei viida lõpule 31. detsembriks 2009, võib projektidest või muust heitkoguseid vähendavast tegevusest saadud ühikuid kasutada ühenduse süsteemis vastavalt kolmandate riikidega sõlmitud lepingutele, sealjuures tuleb täpsustada kasutamise määr. Vastavalt kõnealustele lepingutele on käitajatel võimalik kasutada kõnealustes kolmandates riikides toimivatest projektidest saadud ühikuid oma kohustuste täitmiseks ühenduse süsteemi raames.

6. Lõikes 5 osutatud lepingutes sätestatakse ühikute kasutamine ühenduse süsteemis sellist tüüpi projektide kaudu, mis olid ühenduse süsteemi raames kasutatavad ajavahemikul 2008–2012, kaasa arvatud tehnosiiret ja säästvat arengut edendavad taastuenergia- ja energiatõhusustehnoloogia projektid. Kõnealused lepingud võivad sätestada ka sellistest projektidest saadud ühikute kasutamise, mille puhul on võrdlustase madalam kui tasuta saastekvootide eraldamise määr artiklis 10a osutatud meetmete alusel või madalam kui ühenduse õigusaktidega nõutud tase.

7. Pärast rahvusvahelise kliimamuutuste lepingu sõlmimist tuleks alates 1. jaanuarist 2013 tunnustada ühenduse süsteemi raames kolmandates riikides toimivatest projektidest saadud ühikuid üksnes juhul, kui kõnealused riigid on rahvusvahelise lepingu ratifitseerinud.

▼ **M4**

8. Kõigil olemasolevatel käitajatel lubatakse ajavahemikul 2008–2020 kasutada ühikuid kuni koguseni, mida neil on lubatud kasutada ajavahemikul 2008–2012, või koguseni, mis vastab protsendimäärale, milleks ei sätestata alla 11 % neile ajavahemikul 2008–2012 eraldatud saastekvootidest, sõltuvalt sellest, kumb on suurem.

Käitajad võivad kasutada ühikuid üle esimeses lõigus sätestatud 11 % kuni koguseni, mille puhul nende kombineeritud tasuta eraldatavad saastekvoodid ajavahemikul 2008–2012 ja üldine õigus projektidest saadud ühikutele on võrdne teatud protsendimääraga nende tõendatud heitkogustest ajavahemikul 2005–2007.

Uued osalejad, kaasa arvatud uued osalejad ajavahemikul 2008–2012, kellele ei eraldatud tasuta saastekvoote ega antud õigust THVde ja HVÜde kasutamiseks ajavahemikul 2008–2012, ja uued sektorid võivad kasutada ühikuid kuni koguseni, mis vastab protsendimäärale, milleks ei sätestata alla 4,5 % nende tõendatud heitkogustest ajavahemikul 2013–2020. Õhusõiduki käitajad võivad kasutada ühikuid kuni koguseni, mis vastab protsendimäärale, milleks ei sätestata alla 1,5 % nende tõendatud heitkogustest ajavahemikul 2013–2020.

Võetakse vastu meetmed esimeses, teises ja kolmandas lõigus kohaldatavate täpsete protsendimäärade kindlaksmääramiseks. Vähemalt üks kolmandik lisakogusest, mis jaotatakse olemasolevatele käitajatele üle esimeses lõigus osutatud esimese protsendimäära, jaotatakse käitajatele, kellel oli ajavahemikul 2008–2012 tasuta eraldatud saastekvootide kombineeritud keskmise ja projektidest saadud ühikute kasutuse madalaim tase.

Kõnealuste meetmetega tagatakse, et lubatud ühikute üldine kasutus ei ületa 50 % ühenduse süsteemi kuuluvate majandusharude kogu ühendust hõlmavast heitkoguste vähendamise alla 2005. aasta taseme ajavahemikus 2008–2020 ja 50 % uute majandusharude ning lennunduse kogu ühendust hõlmavast heitkoguste vähendamise alla 2005. aasta taseme alates nende ühenduse süsteemi lisamise kuupäevast kuni 2020. aastani.

Kõnealused meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähem olulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 23 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

9. Alates 1. jaanuarist 2013 võidakse kohaldada meetmeid, millega piiratakse konkreetset tüüpi projektidest saadud ühikute kasutamist.

Kõnealuste meetmetega kehtestatakse ka kuupäev, millest alates toimub lõigete 1–4 kohaste ühikute kasutamine vastavalt nimetatud meetmetele. See kuupäev on kõige varem kuus kuud pärast meetmete vastuvõtmist ja kõige hiljem kolm aastat pärast nende vastuvõtmist.

Kõnealused meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähem olulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 23 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele. Liikmesriigi taotlusel kaalub komisjon komiteele võetavate meetmete kohta kavandi esitamist.

▼ **M1***Artikkel 11b***Projektitegevused**

1. Liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid tagamaks, et projektitegevuste alused, nagu on määratletud ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni või Kyoto protokolli alusel vastu võetud hilisemates otsustes, mida Euroopa Liiduga ühinemislepingu allkirjutanud riigid kohustuvad järgima, vastaksid täielikult *acquis communautaire*'ile, kaasa arvatud selles ühinemislepingus sätestatud ajutised erandid.

▼ **M4**

Ühendus ja selle liikmesriigid kiidavad heaks üksnes projektitegevused, mille puhul asub kõikide projektiosaliste peakontor riigis, mis on sõlminud selliseid projekte käsitleva rahvusvahelise lepingu, või riigis või osariigi või piirkonna taseme haldusüksuses, mis on seotud ühenduse süsteemiga vastavalt artiklile 25.

▼ **M1**

2. Projektitegevust läbiviivad liikmesriigid peavad tagama, välja arvatud lõigetes 3 ja 4 sätestatud juhul, et THVsid või HVÜsid ei antaks välja käesoleva direktiiviga hõlmatud ► **M2** tegevustest tulenevate ◀ kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks või piiramiseks.

3. Kuni 31. detsembrini 2012 võib ühise rakendamise ja puhta arengu mehhanismi projektitegevuste puhul, mis otseselt vähendavad või piiravad kõnealuse direktiiviga hõlmatud kütiste heitkoguseid, anda TVÜsid ja SHVsid välja vaid juhul, kui asjaomase kütise kütaja tunnistab kehtetuks võrdse arvu saastekvoote.

4. Kuni 31. detsembrini 2012 võib ühise rakendamise ja puhta arengu mehhanismi projektitegevuste puhul, mis kaudselt vähendavad või piiravad kõnealuse direktiiviga hõlmatud kütiste heitkoguseid, anda TVÜsid ja SHVsid välja vaid juhul, kui liikmesriigi riiklikus registris tunnistatakse kehtetuks võrdne arv THVdest või HVÜdest tulenevaid saastekvoote.

5. Liikmesriik, kes volitab eraettevõtteid või avalik-õiguslikke asutusi projektitegevustes osalema, jääb vastutavaks oma ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni ja Kyoto protokolli kohaste kohustuste täitmise eest ning peab tagama, et selline osalemine oleks kooskõlas asjaomaste juhiste, meetmete ja menetlustega, mis on vastu võetud ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni ja Kyoto protokolli alusel.

6. Hüdroenergia tootmisega seotud projektitegevuste puhul, mille tootmisvõimsus ületab 20 MW, tagavad liikmesriigid selliseid projektitegevusi heaks kiites, et kõnealuste projektitegevuste arendamisel järgitakse asjaomaseid rahvusvahelisi kriteeriumeid ja juhiseid, sealhulgas Maailma Tammide Komisjoni 2000. aasta novembri aruandes „Tammid ja areng – otsusetegemise uus raamistik” sisalduvaid juhiseid.

▼M3

7. Lõigete 3 ja 4 rakendussätted, eriti need, mis on seotud topeltarvestuse vältimisega, võtab komisjon vastu artikli 23 lõikes 2 osutatud regulatiivkomitee menetluse kohaselt. Komisjon võtab vastu sätteid, mis on vajalikud käesoleva artikli lõike 5 rakendamiseks, kui asukohariik järgib projektitegevuste ühise rakendamise mehhanismi nõudeid. Kõnealused meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähemolulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu artikli 23 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetluse kohaselt.

▼B*Artikkel 12***Saastekvootide üleandmine, tagastamine ja kehtetuks tunnistamine**

1. Liikmesriigid tagavad, et saastekvootide võib üle anda:

- a) ühenduse isikute vahel;
- b) ühenduse isikute vahel ja kolmandate riikide isikute vahel, kui neid kvootide tunnustatakse kooskõlas artiklis 25 nimetatud menetlusega, ilma muude piiranguteta kui need, mis kuuluvad käesolevasse direktiivi või on selle kohaselt vastu võetud.

▼M4

1a. Komisjon kontrollib 31. detsembriks 2010, kas saastekvootide turg on piisavalt kaitstud sisingitehingute ja turuga manipuleerimise eest ning vajaduse korral esitab ettepanekud sellise kaitse tagamiseks. Kasutada võib Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2003. aasta direktiivi 2003/6/EÜ (sisingitehingute ja turuga manipuleerimise (turu kuritarvitamise) kohta) ⁽¹⁾ asjakohaseid sätteid koos mis tahes asjakohaste kohandustega nende kohaldamiseks toorainekaubanduse suhtes.

▼B

2. Liikmesriigid tagavad, et mõne teise liikmesriigi pädeva asutuse väljaantud saastekvootide tunnustatakse ►**M2** õhusõiduki käitaja lõikest 2a või ◀ käitaja lõikest 3 tulenevate kohustuste täitmiseks.

▼M2

2a. Haldavad liikmesriigid tagavad, et iga aasta 30. aprilliks tagastab iga õhusõiduki käitaja saastekvoodid, mille arv on võrdne eelneva kalendriaasta heitkoguste üldkogusega, mis tulenevad I lisas nimetatud lennutegevustest, mida on sooritanud õhusõiduki käitaja, ja mida tõendatakse vastavalt artiklile 15. Liikmesriigid tagavad, et kooskõlas käesoleva lõikega tagastatud saastekvoodid seejärel tühistatakse.

3. Liikmesriigid tagavad, et iga kütise käitaja tagastab iga aasta 30. aprilliks kõnealuse kütise kooskõlas artikliga 15 tõendatud eelnenud kalendriaasta koguheitmete vastava hulga saastekvootide, välja arvatud II peatüki alusel välja antud saastekvoodid, mis seejärel kehtetuks tunnistatakse.

⁽¹⁾ ELT L 96, 12.4.2003, lk 16.

▼M4

3a. Saastekvootide tagastamise kohustust ei teki seoses heitkogustega, mis on tõendatult kogutud ja transporditud püsivaks säilitamiseks käitises, millel on selleks kehtiv luba vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2003. aasta direktiivile 2009/31/EÜ, mis käsitleb süsinikdioksiidi geoloogilist säilitamist⁽¹⁾.

▼B

4. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed selle tagamiseks, et saastekvoodid tunnistatakse kehtetuks igal ajal, kui nende omanik seda soovib.

▼M4

5. Lõikeid 1 ja 2 kohaldatakse ilma et see piiraks artikli 10c kohaldamist.

*Artikkel 13***Saastekvootide kehtivusaeg**

1. Alates 1. jaanuarist 2013 eraldatud saastekvoodid kehtivad kaheksa aasta jooksul alates 1. jaanuarist 2013 tekitatud heitkoguste suhtes.

2. Neli kuud pärast iga lõikes 1 osutatud ajavahemiku algust tunnistab pädev asutus kehtetuks saastekvoodid, mille kehtivusaeg on lõppenud ja mida ei ole tagastatud või kehtetuks tunnistatud kooskõlas artikliga 12.

Liikmesriigid annavad isikutele saastekvoote välja jooksvaks ajavahemikuks, et asendada neile kuuluvaid saastekvoote, mis tunnistatakse kehtetuks kooskõlas esimese lõiguga.

*Artikkel 14***Heitkoguste seire ja aruandlus**

1. Komisjon võtab artikli 3e või 3f kohases taotluses nõutavate tonn-kilomeetrite andmete seireks ja nendest aruandmiseks 31. detsembriks 2011 vastu I lisas loetletud tegevusaladel tekitatud heitkoguste ja vajaduse korral tegevusandmete seiret ja aruandlust käsitleva määruse, mis põhineb IV lisas esitatud seire- ja aruandluspõhimõtetel ning milles iga kasvuhoonegaasi seire- ja aruandlusnõuete puhul täpsustatakse asjaomase kasvuhoonegaasi osas globaalse soojenemise potentsiaal.

Kõnealune meede, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähem olulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 23 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

2. Lõikes 1 osutatud määrus võtab arvesse kõige täpsemad ja uuemad olemasolevad teaduslikud andmed, eelkõige valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasutuses olevad andmed, ning see võib sätestada käitajatele esitatava nõude anda aru heitkogustest, mida seostatakse rahvusvahelisest konkurentsist mõjutatud energiamahukate tööstusharude toodete tootmisega. Kõnealune määrus võib kehtestada nõude, et seda teavet tuleb sõltumatult tõendada.

⁽¹⁾ ELT L 140, 5.6.2009, lk 114

▼ **M4**

Kõnealusel nõuded võivad hõlmata aruandeid heitkoguste määra kohta ühenduse süsteemiga hõlmatud ja kõnealuste toodete tootmisega seotud elektritootmisest.

3. Liikmesriigid tagavad, et iga kaitise või õhusõiduki kaitaja teeb seiret ja annab pädevale asutusele sellest kaitisest kõnealuse kalendri-aasta jooksul või alates 1. jaanuarist 2010 tema poolt käitatavast õhusõidukist pärinevate heitkoguste kohta aru pärast iga aasta lõppu ja kooskõlas lõikes 1 osutatud määrusega.

4. Lõikes 1 osutatud määrus võib sisaldada nõudeid arvutisüsteemide ja andmete vahetamise vormide kasutamise kohta, et ühtlustada seirekava, heitkoguste iga-aastase aruande ja tõendamistegevusega seotud teabevahetust kaitaja, tõendaja ja pädevate asutuste vahel.

▼ **M2***Artikkel 15*▼ **M4****Tõendamine ja akrediteerimine**▼ **M2**

Liikmesriigid tagavad, et kaitajatele ja õhusõiduki kaitajatele kooskõlas artikli 14 lõikega 3 edastatud aruanded tõendatakse vastavalt V lisas sätestatud kriteeriumidele ning mis tahes üksikasjalikele sätetele, mis komisjon on vastu võtnud kooskõlas käesoleva artikliga, ja sellest teatatakse pädevale asutusele.

Liikmesriigid tagavad, et kaitaja või õhusõiduki kaitaja, kelle aruanne ei ole iga aasta 31. märtsiks eelneva aasta heitkoguste osas vastavalt V lisas sätestatud kriteeriumidele ning mis tahes üksikasjalikele sätetele, mis komisjon on vastu võtnud kooskõlas käesoleva artikliga, rahuldavaks tunnistatud, ei või saastekvootide üleandmist jätkata enne, kui selle kaitaja või õhusõiduki kaitaja aruanne on rahuldavaks tunnistatud.

Komisjon võib võtta vastu üksikasjalikke sätteid õhusõiduki kaitajate artikli 14 lõike 3 kohaselt esitatud aruannete ja artiklite 3e ja 3f kohaste taotluste tõendamiseks, sealhulgas tõendajate poolt kasutatavad tõendamismenetlused, vastavalt artikli 23 lõikes 2 osutatud regulatiivkomitee menetlusele.

▼ **M4**

Komisjon võtab 31. detsembriks 2011 vastu määruse, mis käsitleb heitkoguste aruannete tõendamist V lisas sätestatud põhimõtete alusel ning tõendavate asutuste akrediteerimist ja järelevalvet. Määrus täpsustab tõendavate asutuste akrediteerimise ja akrediteeringu kehtetuks tunnistamise, vastastikuse tunnustamise ja vajaduse korral vastastikuse hindamise tingimused.

Kõnealune meede, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähem olulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 23 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

▼ M4*Artikkel 15a***Teabe avalikustamine ja ametisaladus**

Liikmesriigid ja komisjon tagavad, et kõik saastekvootide koguste ja eraldamisega ning heitkoguste seire, aruandluse ja kontrollimisega seotud otsused ja aruanded avalikustatakse viivitamatult korrapärasel viisil, mis tagab mittediskrimineeriva juurdepääsu.

Ametisaladuse alla kuuluvat teavet ei tohi avalikustada ühelegi teisele isikule ega asutusele, välja arvatud juhul, kui see on ette nähtud kehtivate õigus- ja haldusnormidega.

▼ B*Artikkel 16***Karistused**

1. Liikmesriigid kehtestavad eeskirjad karistuste kohta, mida kohaldatakse käesoleva direktiivi alusel vastuvõetud siseriiklike õigusnormide rikkumise korral, ning võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada nende rakendamine. Ettenähtud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid teatavad neist sätetest komisjonile ► M2 ————— ◀ ja annavad viivitamata teada nende edaspidistest muudatustest.

▼ M2

2. Liikmesriigid tagavad nende käitajate ja õhusõidukite käitajate nimede avaldamise, kes rikuvad nõuet tagastada käesoleva direktiivi kohaselt piisaval hulgal kvote.

3. Liikmesriigid tagavad, et käitaja või õhusõiduki käitaja, kes ei tagasta iga aasta 30. aprilliks eelneva aasta heitkogustele vastaval hulgal kvote, peab ülemääraste heitkoguste eest trahvi tasuma. Ülemääraste heitkoguste trahv on 100 eurot iga õhku paisatud tonni süsinikdioksiidi ekvivalendi kohta, mille osas käitaja või õhusõiduki käitaja ei ole kvote tagastanud. Ülemääraste heitkoguste trahvi tasumine ei vabasta käitajat või õhusõiduki käitajat kohustusest tagastada järgneva kalendriaastaga seotud kvootide tagastamisel nendele ülemäärastele heitkogustele vastaval hulgal kvote.

▼ M4

4. Ülemääraste heitkoguste trahvi, mis on seotud alates 1. jaanuarist 2013 eraldatud saastekvootidega, suurendatakse vastavalt Euroopa tarbijahinnaindeksile.

▼ M2

5. Kui õhusõiduki käitaja ei täida käesoleva direktiivi nõudeid ja kui järgimist ei suudeta tagada muude täitemeetmetega, võib teda haldav liikmesriik teha komisjonile taotluse kehtestada asjaomasele õhusõiduki käitajale tegevuskeeld.

6. Iga haldava liikmesriigi lõike 5 kohane taotlus sisaldab järgmist:

a) tõendid selle kohta, et õhusõiduki käitaja ei ole täitnud käesoleva direktiivi kohaseid kohustusi;

▼ M2

- b) üksikasjad liikmesriigi võetud täitemeetmete kohta;
- c) põhjendus ühenduses tegevuskeelu kehtestamise kohta ning
- d) soovitus ühenduses tegevuskeelu kehtestamise ulatuse ja kõikide kohaldatavate tingimuste kohta.

7. Pärast lõikes 5 osutatud taotluste edastamist komisjonile teavitab komisjon nendest teisi liikmesriike nende esindajate kaudu artikli 23 lõikes 1 osutatud komitees vastavalt komitee töökorrale.

8. Vajaduse ja võimaluse korral peetakse enne lõike 5 kohase taotluse kohta otsuse vastuvõtmist nõu ametiasutustega, kelle vastutusalasse jääb asjaomase õhusõiduki käitaja üle reguleeriva järelevalve teostamine. Kui see on võimalik, toimuvad konsultatsioonid ühiselt komisjoni ja liikmesriikidega.

9. Kui komisjon kaalub lõike 5 kohase taotluse kohta otsuse vastuvõtmist, avaldab ta asjaomasele õhusõiduki käitajale olulised faktid ja kaalutlused, millele selline otsus tugineb. Õhusõiduki käitajale antakse võimalus esitada komisjonile kirjalikud tähelepanekud kümne päeva jooksul alates selliste faktide ja kaalutluste teatavakstegemisest.

10. Liikmesriigi taotlusel võib komisjon vastavalt artikli 23 lõikes 2 osutatud regulatiivkomitee menetlusele võtta vastu otsuse kehtestada asjaomase õhusõiduki käitajale tegevuskeeld.

11. Iga liikmesriik jõustab oma territooriumil kõik lõike 10 kohaselt tehtud otsused. Ta teavitab komisjoni kõikidest meetmetest, mis on võetud sellise otsuse rakendamiseks.

12. Vajaduse korral kehtestatakse käesolevas artiklis osutatud menetluste üksikasjalikud eeskirjad. Meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähem olulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 23 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

▼ M1*Artikkel 17***Teabele juurdepääs**

Direktiivi 2003/4/EÜ kohaselt teeb pädev asutus üldsusele kättesaadavaks tema valduses olevad saastekvootide eraldamise otsused, teabe projektegevuste kohta, milles liikmesriik osaleb või volitab osalema eraettevõtet või avalik-õiguslikku asutust, ning kasvuhoonegaaside heitmeloja kohaselt nõutavad heitkoguseid käsitlevad aruanded.

▼B*Artikkel 18***Pädev asutus**

Liikmesriigid teevad käesoleva direktiivi eeskirjade rakendamiseks vajalikud halduskorraldused, sealhulgas ühe või mitme asjaomase pädeva asutuse nimetamine. Kui nimetatakse rohkem kui üks pädev asutus, tuleb tööd, mida need asutused käesoleva direktiivi kohaselt teevad, kooskõlastada.

▼M1

Eelkõige tagavad liikmesriigid kooskõlastatuse Kyoto protokolli artikli 6 lõike 1 punkti a kohaselt määratud projektitegevuste heakskiitmise keskuse ning Kyoto protokolli artikli 12 rakendamiseks määratud riikliku asutuse vahel, mis on määratud ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni või Kyoto protokolli alusel tehtud hilisemate otsustega.

▼M2*Artikkel 18a***Haldav liikmesriik**

1. Õhusõiduki käitajat haldav liikmesriik on:
 - a) õhusõiduki käitaja puhul, kellel on olemas liikmesriigi poolt vastavalt nõukogu 23. juuli 1992. aasta määrusele (EMÜ) nr 2407/92 (lennuettevõtjatele lennutegevuslubade väljaandmise kohta) ⁽¹⁾ välja antud kehtiv lennutegevusluba, lennutegevusloa välja andnud liikmesriik ning
 - b) kõigil muudel juhtudel selle õhusõiduki käitaja poolt võrdlusaasta jooksul teostatud lendudest tuleneva suurima omistatud lennunduse heitkoguste hulga liikmesriik.
2. Kui artiklis 3c osutatud mis tahes ajavahemiku kahel esimesel aastal käesoleva artikli lõike 1 punkti b reguleerimisalasse kuuluva õhusõiduki käitaja teostatavatest lendudest tulenevaid omistatud lennunduse heitkoguseid ei omistata käitajat haldavale liikmesriigile, viiakse õhusõiduki käitaja järgmiseks ajavahemikuks üle teise haldava liikmesriigi haldusalasse. Uueks haldavaks liikmesriigiks on selle õhusõiduki käitaja poolt eelmise ajavahemiku kahel esimesel aastal teostatud lendudest tuleneva suurima omistatud lennunduse heitkoguste hulga liikmesriik.
3. Parimale kättesaadavale teabele tuginedes komisjon:
 - a) avaldab enne 1. veebruari 2009 nimekirja õhusõiduki käitajatest, kes sooritasid I lisas nimetatud lennutegevust 1. jaanuaril 2006 või pärast seda, täpsustades iga õhusõiduki käitajat haldava liikmesriigi vastavalt lõikele 1, ning
 - b) ajakohastab seda nimekirja enne iga järgneva aasta 1. veebruari, lisades õhusõiduki käitajad, kes on edaspidi sooritanud I lisas nimetatud lennutegevust.

⁽¹⁾ EÜT L 240, 24.8.1992, lk 1.

▼M2

4. Komisjon võib vastavalt artikli 23 lõikes 2 osutatud regulatiivkomitee menetlusele töötada välja suunised haldavatele liikmesriikidele õhusõiduki käitajate haldamise kohta käesoleva direktiivi raames.

5. Lõike 1 kohaldamisel tähendab võrdlusaasta õhusõiduki käitaja puhul, kes hakkas ühenduses tegutsema pärast 1. jaanuari 2006, esimest tegutsemise kalendriaastat, ning kõigil muudel juhtudel kalendriaastat, mis algas 1. jaanuaril 2006.

*Artikkel 18b***Eurocontroli abi**

Selleks et täita oma kohustusi, mis on ette nähtud artikli 3c lõikega 4 ja artikliga 18a, võib komisjon paluda Eurocontroli või muu asjaomase organisatsiooni abi ja võib sõlmida sel eesmärgil nende organisatsioonidega asjakohaseid lepinguid.

▼B*Artikkel 19***Registrid****▼M4**

1. Alates 1. jaanuarist 2012 eraldatud saastekvootide kohta peetakse ühenduse registrit liikmesriikides avatud kontode pidamisega seotud protsesside läbiviimiseks ning kvootide eraldamiseks, tagastamiseks ja kehtetuks tunnistamiseks lõikes 3 osutatud komisjoni määruse kohaselt.

Igal liikmesriigil on võimalik viia läbi ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni või Kyoto protokolliga kohaselt lubatud tegevusi.

▼B

2. Saastekvoote võib omada iga isik. Register peab olema üldsusele kättesaadav ja sisaldama eraldi arvestust iga sellise isiku omanduses olevate kvootide kohta, kellele kvoodid on välja antud või kellele või kellelt need on üle antud.

▼M3

3. Käesoleva direktiivi rakendamiseks võtab komisjon vastu määruse registrite standarditud ja turvatud süsteemi kohta, mis luuakse standarditud elektrooniliste andmebaaside kujul, mis sisaldavad ühiseid andmelemente saastekvootide väljaandmise, valdamise, üleandmise ja kehtetuks tunnistamise jälgimiseks, et tagada vajadust mööda üldsuse juurdepääs ja süsteemi konfidentsiaalsus ning kindlustada, et Kyoto protokollist tulenevaid kohustusi eiravaid üleandmisi ei toimuks. Kõnealune määrus sisaldab samuti sätteid ühenduse süsteemis SHVde ja HVÜde kasutamise ning identifitseerimise ja asjaomase kasutamistandandi järelevalve kohta. Kõnealune meede, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähemolulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu artikli 23 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetluse kohaselt.

▼M4

4. Lõikes 3 osutatud määrus sisaldab asjakohaseid üksikasju, mille kohaselt ühenduse register teeb tehinguid ja muid toiminguid, mis on vajalikud artikli 25 lõikes 1b osutatud korra rakendamiseks. Kõnealune määrus hõlmab ka ühenduse registri muutmise ja vahejuhtumite haldamise protsesse seoses käesoleva artikli lõikes 1 nimetatud küsimustega. See sisaldab asjakohaseid üksikasju, mille kohaselt tagatakse ühenduse registriga liikmesriikidele võimalus algatusteks, mis on seotud tõhususe suurendamise, halduskulude juhtimise ja kvaliteedikontrolli meetmetega..

▼B*Artikkel 20***Põhialdaja**

1. Komisjon määrab põhialdaja, kes peab sõltumatut tehingute registrit kvootide väljaandmise, üleandmise ja kehtetuks tunnistamise kohta.

2. Põhialdaja korraldab sõltumatu tehingute registri abil iga registrisse kantud tehingu automaatse kontrolli, tagamaks et kvootide väljaandmise, üleandmise ja kehtetuks tunnistamisega ei ole seotud eeskirjade rikkumisi.

3. Kui automaatse kontrolli käigus tuvastatakse eeskirjade eiramine, teavitab põhialdaja asjaomast liikmesriiki või asjaomaseid liikmesriike, kes ei kannu kõnealuseid tehinguid või asjaomaste saastekvootidega seotud edasisi tehinguid registrisse enne eiramiste heastamist.

*Artikkel 21***Liikmesriikide aruanded**

1. Liikmesriigid esitavad igal aastal komisjonile aruande käesoleva direktiivi kohaldamise kohta. ►M4 Aruandes pööratakse erilist tähelepanu saastekvootide eraldamise korrale, registrite pidamisele, järelevalve ja aruandluse rakendusmeetmete kohaldamisele, tõendamisele ja akrediteerimisele ning käesoleva direktiivi täitmisega seotud küsimustele ja saastekvootide võimalikule maksukohtlemisele. ◀ Esimene aruanne saadetakse komisjonile 30. juuniks 2005. Aruanne esitatakse kas küsimustiku või vormi alusel, mille komisjon koostab direktiivi 91/692/EMÜ artiklis 6 sätestatud korras. Küsimustik või vormid saadetakse liikmesriikidele vähemalt kuus kuud enne esimese aruande esitamise tähtaega.

2. Komisjon avaldab lõikes 1 nimetatud aruannete põhjal kolme kuu jooksul pärast seda, kui ta on liikmesriikidelt aruanded saanud, aruande käesoleva direktiivi kohaldamise kohta.

▼M4

3. Komisjon korraldab liikmesriikide pädevate asutuste vahel teabevahetuse, milles käsitletakse saastekvootide väljaandmise, ühenduse süsteemis THVde ja HVÜde kasutamise, registrite pidamise, seire, aruandluse, tõendamise, akrediteerimise, infotehnoloogia ja käesoleva direktiivi järgimisega seotud küsimustega kaasnevat arengut.

▼ **M1***Artikkel 21a***Suutlikkuse suurendamisega seotud tegevuse toetamine**

ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni, Kyoto protokoll ja nende rakendamiseks hiljem vastuvõetud otsuste kohaselt peavad komisjon ja liikmesriigid püüdma toetada arengumaade ning üleminekujärgus majandusega riikide suutlikkuse suurendamist, et aidata neil ühist rakendamist ja puhta arengu mehhanismi täielikult ära kasutada, toetades nende säästva arengu strateegiat, ning hõlbustada ettevõtete kohustuste täitmist ühise rakendamise ja puhta arengu mehhanismi projektide väljaarendamisel ja rakendamisel.

▼ **M4***Artikkel 22***Lisade muudatused**

Käesoleva direktiivi lisasid võib muuta, välja arvatud I, IIa ja IIb lisa, võttes arvesse artiklis 21 sätestatud aruandeid ja käesoleva direktiivi rakendamisel saadud kogemusi. IV ja V lisa võib muuta heitkoguste seire, aruandluse ja tõendamise parandamiseks.

Kõnealused meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähemolulisi sätteid, muu hulgas täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 23 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

▼ **B***Artikkel 23***Komitee**

1. Komisjoni abistab otsuse 93/389/EMÜ artikli 8 alusel asutatud komitee.

2. Kui viidatakse käesolevale lõikele, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 5 ja 7, võttes arvesse selle artiklis 8 sätestatud.

Otsuse 1999/468/EÜ artikli 5 lõikes 6 sätestatud tähtajaks kehtestatakse kolm kuud.

▼ **M3**

3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõikeid 1 kuni 4 ja artiklit 7, võttes arvesse nimetatud otsuse artikli 8 sätteid.

▼ **M4**

4. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 4 ja 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.

▼ **M4***Artikkel 24***Täiendavate tegevusalade ja gaaside ühepoolse lisamise kord**

1. Liikmesriigid võivad käesolevale direktiivile vastavat saastekvootidega kauplemist kohaldada alates 2008. aastast I lisas loetlemata tegevusalade ja kasvuhoonegaaside suhtes, tingimusel et komisjon on, võttes arvesse kõiki asjaomaseid kriteeriume, eelkõige mõju siseturule, võimalikke konkurentsimoonusi, ühenduse süsteemi keskkonnavalasteid aspekte ja kavandatava järelevalve ning aruandluse süsteemi usaldusväärsust, selliste tegevusalade ja kasvuhoonegaaside lisamise heaks kiitnud:

- a) vastavalt artikli 23 lõikes 2 osutatud regulatiivkomitee menetlusele, kui lisatakse I lisas loetlemata käitis, või
- b) vastavalt artikli 23 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele, kui lisatakse tegevusala või kasvuhoonegaas, mis ei ole loetletud I lisas. Kõnealuste meetmete eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähem olulisi sätteid, täiendades seda.

2. Täiendavate tegevusalade ja gaaside lisamise heakskiitmisega samal ajal võib komisjon lubada välja anda täiendavaid saastekvoote ja lubada teistel liikmesriikidel lisada loetellu kõnealused täiendavad tegevusalad ja gaasid.

3. Komisjoni algatusel või mõne liikmesriigi taotlusel võib vastu võtta määruse, mis käsitleb I lisas kombinatsioonina loetlemata tegevusalade, käitiste ja kasvuhoonegaaside heitkoguste seiret ja aruandlust, kui kõnealust seiret ja aruandlust on võimalik teostada piisava täpsusega.

Kõnealune meede, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähem olulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 23 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

*Artikkel 24a***Heitkoguste vähendamise projektide ühtlustatud eeskirjad**

1. Lisaks artiklis 24 sätestatud lisamisele võib vastu võtta saastekvootide või ühikute eraldamist käsitlevad rakendusmeetmed liikmesriikide hallatavate projektide puhul, millega vähendatakse kasvuhoonegaaside heitkoguseid, mis ei ole ühenduse süsteemiga hõlmatud.

Kõnealused meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähem olulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 23 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

Sellised meetmed ei tohi kaasa tuua heitkoguste vähendamise topeltarvestust ega takistada muude poliitiliste meetmete võtmist selliste heitkoguste vähendamiseks, mis ei ole hõlmatud ühenduse süsteemiga. Meetmed võetakse vastu üksnes juhul, kui artikli 24 kohane lisamine ei ole võimalik, ning ühenduse süsteemi järgmise läbivaatamise käigus kaalutakse kõnealuste heitkoguste hõlmamise ühtlustamist kogu ühenduses.

▼ M4

2. Vastu võib võtta rakendusmeetmeid, millega nähakse ette lõikes 1 osutatud ühenduse tasandi projektide raames ühikute omandamise üksikasjad.

Kõnealused meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähem olulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 23 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

3. Liikmesriik võib keelduda saastekvootide või ühikute väljaandmisest teatavat tüüpi projektide eest, millega vähendatakse kasvuhoonegaaside heitkoguseid tema enda territooriumil.

Sellised projektid viiakse ellu kokkuleppel liikmesriigiga, kus projekt aset leiab.

▼ B*Artikkel 25***Seosed muude kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemidega**

1. Kyoto protokollis B lisas loetletud kolmandate riikidega, kes on protokollis ratifitseerinud, tuleks sõlmida kokkulepped, mille kohaselt tunnustatakse saastekvootide vastastikku ühenduse süsteemi ja muude kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemide vahel kooskõlas asutamislepingu artiklis 300 sätestatud eeskirjadega.

▼ M4

1a. Võidakse sõlmida lepinguid, mis võimaldaksid vastastikku tunnustada ühenduse süsteemi saastekvootide ning saastekvootide muudes riikides või osariigi ja piirkonna tasandi haldusüksustes kehtestatud selle süsteemiga ühitatavate kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise kohustuslike süsteemide raames, millega seatakse piirangud koguheitmele.

1b. Kolmandate riikidega või osariigi või piirkonna tasandi haldusüksustega võib sõlmida mittesiduvaid kokkuleppeid, et sätestada saastekvootide haldusalane ja tehniline kooskõlastamine ühenduse süsteemi või kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise teiste kohustuslike süsteemide raames, millega seatakse piirangud koguheitmele.

▼ M3

2. Kui lõikes 1 nimetatud kokkulepe on sõlmitud, võtab komisjon vastu vajalikud sätted, mis käsitlevad saastekvootide vastastikust tunnustamist kõnealuse kokkuleppe alusel. Kõnealused meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähemolulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu artikli 23 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetluse kohaselt.

▼ M2*Artikkel 25a***Kolmandate riikide meetmed lennunduse kliimamõju vähendamiseks**

1. Kui kolmas riik võtab asjaomasest riigist väljuvate ja ühenduses maanduvate lendude kliimamõju vähendamiseks meetmeid, kaalub komisjon pärast nimetatud kolmanda riigi ja liikmesriikidega konsulteerimist artikli 23 lõikes 1 osutatud komitees olemasolevaid võimalusi, et tagada optimaalne koostoime ühenduse süsteemi ja kolmandate riikide meetmete vahel.

▼M2

Vajaduse korral võib komisjon võtta vastu vajalikud muudatused, et näha ette asjaomasest kolmandast riigist saabuvate lendude väljaarvamine I lisas nimetatud lennutegevuste seast või näha ette I lisas nimetatud lennutegevustesse mis tahes muude muudatuste tegemine, mida nõutakse kooskõlas neljanda lõigu kohase kokkuleppega. Meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähem olulisi sätteid, võetakse vastu vastavalt artikli 23 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

Komisjon võib esitada Euroopa Parlamendile ja nõukogule kõik muud käesoleva direktiivi muutmise ettepanekud.

Samuti võib komisjon vajaduse korral vastavalt asutamislepingu artikli 300 lõikele 1 teha nõukogule ettepanekuid alustada läbirääkimisi asjaomase kolmanda riigiga lepingu sõlmimiseks.

2. Ühendus ja tema liikmesriigid tegutsevad jätkuvalt selle nimel, et saavutada lennundusest tulenevate kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise ülemaailmseid meetmeid käsitlev kokkulepe. Sellise kokkuleppe saavutamisel kaalub komisjon, kas käesoleva direktiivi kohaseid õhusõiduki käitajate suhtes kohaldatavaid sätteid on vaja muuta.

▼B*Artikkel 26***Direktiivi 96/61/EÜ muutmine**

Direktiivi 96/61/EÜ artikli 9 lõikele 3 lisatakse järgmised lõigud:

„Kui käitisest pärinevad kasvuhoonegaaside heitkogused on Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiivi, millega luuakse ühenduses kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ, (*) I lisas loetud seotuks selles käitisel toimuva tegevusega, ei kehtestata loas kõnealuse gaasi otseheitmete heitme piiratasemeid, välja arvatud juhul, kui on vaja tagada, et ei põhjustata olulist kohalikku saastust.

Direktiivi 2003/87/EÜ I lisas loetletud tegevusalade puhul võivad liikmesriigid otsustada, et nad ei kehtesta põletusseadmetele ega muudele ettevõtte tegevuskohas süsinikdioksiidi eraldavatele seadmetele energiatõhusust käsitlevaid nõudeid.

Vajaduse korral ajakohastavad pädevad asutused luba.

Kolme eelmist lõiku ei kohaldata vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artiklile 27 ajutiselt ühenduse kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemist väljaarvatud käitiste suhtes.

(*) EÜT L 275, 25.10.2003, lk 32.”

▼ M4*Artikkel 27***Väikeste kütiste väljaarvamine samaväärsete meetmete alusel**

1. Liikmesriigid võivad pärast käitajaga konsulteerimist arvata ühenduse süsteemist välja kütised, mille pädevale asutusele teatatud heitkogused kõigil kolmel punkti a kohasele teavitamisele eelnenud aastal on olnud väiksemad kui 25 000 tonni süsinikdioksiidi ekvivalenti ja, juhul kui nende tegevusalaks on põletamine, on nende nimisoojusvõimsus alla 35 MW, välja arvatud biomassist saadud heitkogused, ning mille suhtes kohaldatakse meetmeid, millega saavutatakse samaväärne panus heitkoguste vähendamisse, kui asjaomane liikmesriik täidab järgmised tingimused:

- a) ta teavitab komisjoni igast sellisest kütisest, täpsustades selle kütise suhtes kohaldatavad meetmed, millega saavutatakse samaväärne panus heitkoguste vähendamisse, enne kui tuleb esitada artikli 11 lõike 1 kohane kütiste loetelu, ent hiljemalt siis, kui see loetelu esitatakse komisjonile;
- b) ta kinnitab, et on kehtestatud seirekord, mille abil hinnatakse, kas kütis tekitab mõnel kalendriaastal heitkoguseid rohkem kui 25 000 tonni süsinikdioksiidi ekvivalenti, välja arvatud biomassist saadud heitkogused; vastavalt artiklile 14 võivad liikmesriigid lubada lihtsustatud seire-, aruandlus- ja tõendamismeetmeid kütiste puhul, mille keskmised aastased tõendatud heitkogused ajavahemikul 2008–2010 on alla 5 000 tonni;
- c) ta kinnitab, et kui kütis tekitab mõnel kalendriaastal heitkoguseid rohkem kui 25 000 tonni süsinikdioksiidi ekvivalenti, välja arvatud biomassist saadud heitkogused, või meetmeid, millega saavutatakse samaväärne panus heitkoguste vähendamisse, enam ei kohaldata, lisatakse kütis uuesti ühenduse süsteemi;
- d) ta avaldab punktides a, b ja c osutatud teabe avalikuks aruteluks.

Välja võidakse arvata ka haiglad, kui need võtavad samaväärseid meetmeid.

2. Kui komisjon pärast kolme kuu möödumist teabe avalikuks aruteluks avaldamisest ei esita vastuväiteid veel kuue kuu jooksul, on väljaarvamine heaks kiidetud.

Pärast seda kui kütis on tagastanud saastekvoodid selle ajavahemiku eest, mille jooksul see oli hõlmatud ühenduse süsteemiga, arvatakse kütis ühenduse süsteemist välja ja liikmesriik ei eralda kõnealusele kütisele enam artikli 10a kohaselt tasuta saastekvoote.

3. Kui kütis lisatakse lõike 1 punkti c kohaselt uuesti ühenduse süsteemi, antakse talle kõik artikli 10a kohaselt välja antud saastekvoodid alates uuesti kauplemisüsteemi lisamise aastast. Nimetatud kütistele välja antud saastekvoodid arvatakse maha kogusest, millega liikmesriik, kus kütis asub, võib artikli 10 lõike 2 kohaselt enampakkumisel kaubelda.

▼M4

Iga selline käitis jääb ühenduse süsteemi kuni kauplemisperioodi lõpuni.

4. Käitiste suhtes, mis ei ole ajavahemikul 2008–2012 hõlmatud ühenduse süsteemiga, võib kohaldada lihtsustatud seire-, aruandlus- ja tõendamisnõudeid, et teha kindlaks heitkogused kolmel lõike 1 punkti a kohasele teavitamisele eelnenud aastal.

*Artikkel 28***Kohandamine pärast rahvusvahelise kliimamuutuste lepingu heakskiitmist ühenduse poolt**

1. Kolme kuu jooksul pärast seda, kui ühendus on allkirjastanud rahvusvahelise kliimamuutuste lepingu, mille tulemusel vähendatakse 2020. aastaks kasvuhoonegaaside heitkoguseid kohustuslikus korras üle 20 % võrreldes 1990. aasta tasemega, mida kajastab ka Euroopa Ülemkogus 2007. aasta märtsis heaks kiidetud 30 % heitkoguste vähendamise kohustus, esitab komisjon aruande, milles hinnatakse eelkõige järgmist:

- a) rahvusvaheliste läbirääkimiste raames kokkulepitud meetmete laad ning teiste arenenud riikide võetud kohustused ühendusega võrreldavate heitkoguste vähendamise osas ning majanduslikult rohkem arenenud arengumaade võetud kohustused anda piisav panus vastavalt oma kohustustele ja võimalustele;
- b) rahvusvahelise kliimamuutuste lepingu mõjud ning sellega seoses valikuvõimalused ühenduse tasandil, et liikuda ambitsioonikama, heitkoguste 30 % vähendamise eesmärgi suunas tasakaalustatud, läbi-paistval ja õiglasel viisil, võttes arvesse Kyoto protokollil esimesel kohustusperioodil tehtud tööd;
- c) ühenduse töötleva tööstuse konkurentsivõime seoses süsinikdioksiidi lekke ohuga;
- d) rahvusvahelise kliimamuutuste lepingu mõju teistele ühenduse majandusharudele;
- e) mõju ühenduse põllumajandussektorile, sealhulgas süsinikdioksiidi lekke oht;
- f) asjakohane kord ühenduse maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsandusega seonduvate heitkoguste ja nende neeldajates sidumise lisamiseks;
- g) metsastamine, metsa uuendamine, raadamise vältimine ja metsade seisundi halvenemine kolmandates riikides seoses mis tahes rahvusvaheliselt tunnustatud kauplemissüsteemi loomisega;
- h) vajadus ühenduse täiendava poliitika ja meetmete järele, pidades silmas ühenduse ja liikmesriikide kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kohustust.

▼ **M4**

2. Lõikes 1 osutatud aruande alusel esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule vajaduse korral õigusakti ettepaneku käesoleva direktiivi muutmiseks vastavalt lõikele 1, pidades silmas muutva direktiivi jõustumist rahvusvahelise kliimamuutuste lepingu heakskiitmisel ühenduse poolt ning selle lepingu alusel rakendatavat ühenduse kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kohustust.

Ettepanek põhineb läbipaistvuse, majandusliku tasuvuse ja kulutõhususe ning õigluse ja solidaarsuse põhimõtetel liikmesriikide jõupingutuste jagunemise osas.

3. Ettepanek võimaldab vajaduse korral käitajatel kasutada lisaks käesolevas direktiivis sätestatud ühikutele ka THVsid, HVÜsid või muid heakskiidetud ühikuid kolmandatest riikidest, kes on ratifitseerinud rahvusvahelise kliimamuutuste lepingu.

4. Ettepanek sisaldab vajaduse korral ka muid meetmeid, mida vajatakse, et aidata saavutada kohustuslikku vähendamist vastavalt lõikele 1 tasakaalustatud, läbipaistval ja õiglasel viisil, ning eelkõige rakendusmeetmeid, et võimaldada ühenduse süsteemiga hõlmatud käitajatel kasutada täiendavaid projektidest saadud ühikute liike peale nende, millele on osutatud artikli 11a lõigetes 2–5, või vajaduse korral rahvusvahelise kliimamuutuste lepingu alusel loodud muid mehhanisme.

5. Ettepanek sisaldab asjakohaseid ülemineku- ja peatamismeetmeid kuni rahvusvahelise kliimamuutuste lepingu jõustumiseni.

▼ **M6***Artikkel 28a*

Erandid, mida kohaldatakse enne seda, kui aastaks 2020 rakendatakse rahvusvaheline kokkulepe ühe üleilmse turupõhise meetme kohaldamise kohta

1. Erandina artikli 12 lõikest 2a, artikli 14 lõikest 3 ja artiklist 16 peavad liikmesriigid kõnealustes sätetes osutatud nõudeid täidetuks ega võta meetmeid õhusõidukikäitajate vastu järgmistel juhtudel:

a) väljaspool Euroopa Majanduspiirkonda (edaspidi „EMP”) asuvate riikide lennuväljadele igal kalendriaastal alates 1. jaanuarist 2013 kuni 31. detsembrini 2016 suunduvate või sealt väljuvate lendude kõik heitkogused;

b) äärepoolseima piirkonna, Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping”) artikli 349 tähenduses, lennuvälja ja EMP muu piirkonna lennuvälja vahel igal kalendriaastal alates 1. jaanuarist 2013 kuni 31. detsembrini 2016 toimuvate lendude kõik heitkogused;

▼ **M6**

- c) EMP riikide lennuväljade vaheliste lendude 2013. aasta tõendatud heitkogustele vastavate saastekvootide tagastamine 30. aprilliks 2015, mitte 30. aprilliks 2014, ja 2013. aasta tõendatud heitkogustest aru andmine 31. märtsiks 2015. aastal, mitte 31. märtsiks 2014.

Artiklite 11a, 12 ja 14 kohaldamisel käsitatakse muude kui esimeses lõigus osutatud lendude tõendatud heitkoguseid õhusõidukikäitaja tõendatud heitkogustena.

2. Erandina artikli 3e lõikest 5 ja artiklist 3f antakse õhusõidukikäitajale, kelle suhtes kohaldatakse käesoleva artikli lõike 1 punktides a ja b osutatud erandeid, tasuta saastekvootide arvu, mida vähendatakse proportsionaalselt niivõrd, kuivõrd vähendatakse kõnealustes punktides ette nähtud tagastamiskohustust.

Erandina artikli 3f lõikest 8 tühistatakse saastekvoodid, mille eraldamisel ei ole kohaldatud käesoleva lõike esimest lõiku.

Liikmesriigid avaldavad ajavahemikul 1. jaanuar 2013 kuni 31. detsember 2016 igale õhusõidukikäitajale eraldatud tasuta saastekvootide arvu hiljemalt ► **C2** 1. september 2014. ◀

3. Erandina artiklist 3d müüvad liikmesriigid enampakkumisel lennutegevusele eraldatud saastekvootide arvu, mida vähendatakse proportsionaalselt niivõrd, kuivõrd vähendatakse väljaantavate saastekvootide koguarvu.

4. Erandina artikli 3d lõikest 3 vähendatakse iga liikmesriigi poolt ajavahemikul 1. jaanuar 2013 kuni 31. detsember 2016 enampakkumisel müüdatavate saastekvootide arvu nii, et see oleks kooskõlas talle omistatud lennunduse heitkoguste nende lendude osakaaluga, mille suhtes ei kohaldata käesoleva artikli lõike 1 punkte a ja b.

5. Erandina artiklist 3g ei nõuta õhusõidukikäitajatelt, et nad esitaksid seirekavad, milles nähakse ette meetmed heitkoguste seireks ja nendest aruandmiseks seoses lendudega, mille suhtes kohaldatakse käesoleva artikli lõike 1 punktides a ja b sätestatud erandeid.

6. Kui õhusõidukikäitaja iga-aastane koguheid on alla 25 000 tonni CO₂, käsitatakse erandina artiklitest 3g, 12, 15 ja 18a seda heidet tõendatud heitkogusena, kui see on määratud väikeseid heitkoguseid tekitavate õhusõidukite käitajatele ette nähtud vahendiga, mis on heaks kiidetud komisjoni määrusega (EL) nr 606/2010 ⁽¹⁾ ja milles kasutatakse Eurocontrol'i esitatud HKS-i tugivahendi andmeid. Liikmesriigid võivad

⁽¹⁾ Komisjoni 9. juuli 2010. aasta määrus (EL) nr 606/2010, milles käsitletakse Euroopa Lennuliikluse Ohutuse Organisatsiooni (Eurocontrol) poolt teatavate väikeste saasteallikate hulka kuuluvate õhusõidukite käitajate kütusetarbimise hindamiseks välja töötatud lihtsustatud vahendi heakskiitmist (ELT L 175, 10.7.2010, lk 25).

▼ M6

kommertslende käitava õhusõidukikäitaja suhtes rakendada lihtsustatud korda, kui see menetlus tagab vähemalt samasuguse täpsuse kui väike-seid heitkoguseid tekitavate õhusõidukite käitajatele ette nähtud vahend.

7. Käesoleva artikli kohaldamisel käsitatakse EMP riikides asuvate lennuväljade ja liiduga 2013. aastal ühinenud riikide vahelisi lende EMP riikides asuvate lennuväljade vaheliste lendudena.

8. Komisjon teavitab korrapäraselt ja vähemalt kord aastas Euroopa Parlamenti ja nõukogu edusammudest Rahvusvahelise Tsiviillennunduse Organisatsiooni (ICAO) läbirääkimistel, aga ka oma pingutustest edendada turupõhiste mehhanismide rahvusvahelist tunnustamist kolmandate riikide seas. Pärast 2016. aastal toimuvat ICAO assambleed esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande meetmete kohta, millega alates 2020. aastast rakendada rahvusvahelist kokkulepet turupõhise meetme kohta, mis mittediskrimineerival moel vähendab lennunduse kasvuhoonegaaside heidet, see aruanne sisaldab ka tulu kasutamist käsitlevat teavet, mille liikmesriigid on esitanud vastavalt määruse (EL) nr 525/2013 artiklile 17.

Oma aruandes komisjon käsitleb ja asjakohasel juhul teeb ettepanekuid lähtuvalt sellest, millised on olnud suundumused seoses sobivate võimalustega hõlmata pärast 1. jaanuari 2017. aastal väljaspool EMPd asuvate riikide lennuväljadele suunduvate või sealt saabuvate lendudega seotud heitkogused. Komisjon käsitleb aruandes ka lahendusi muudele küsimustele, mis võivad tekkida käesoleva artikli lõigete 1–4 rakendamisel, säilitades samal ajal kõikide samal lennuliinil tegutsevate õhusõidukikäitlejate võrdse kohtlemise.

▼ M4*Artikkel 29***Aruanne süsinikuturu parema toimimise tagamiseks**

Kui komisjonil on artikli 10 lõikes 5 osutatud korrapärase aruannete alusel süsinikuturu kohta tõendeid, et süsinikuturg ei toimi nõuetekohaselt, esitab ta Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, millega võivad vajaduse korral kaasneda ettepanekud süsinikuturu läbipaistvuse suurendamiseks ja mis käsitlevad selle toimimise parandamise meetmeid.

*Artikkel 29a***Meetmed ülemääraste hinnakõikumiste korral**

1. Kui saastekvoodi hind Euroopa süsinikuturul ületab rohkem kui kuue järjestikuse kuu jooksul rohkem kui kolm korda saastekvootide keskmist hinda kahe eelneva aasta jooksul, kutsub komisjon koheselt kokku otsuse nr 280/2004/EÜ artikli 9 alusel loodud komitee koosoleku.

▼M4

2. Kui lõikes 1 osutatud hindade muutus ei vasta põhiliste turunäitajate muutustele, võidakse võtta vastu üks järgmistest meetmetest, võttes arvesse hindade muutuse määra:

- a) meede, mis võimaldab liikmesriikidel korraldada osa enampakkumisel kauplemiseks ette nähtud koguse müügist enampakkumisel;
- b) meede, mis võimaldab liikmesriikidel panna enampakkumisele kuni 25 % uute osalejate reservis alles olevatest saastekvootidest.

Kõnealused meetmed võetakse vastu vastavalt artikli 23 lõikes 4 osutatud korralduskomitee menetlusele.

3. Iga meetme puhul võetakse võimalikult suurel määral arvesse komisjoni poolt artikli 29 kohaselt Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitatud aruandeid ning muud liikmesriikide esitatud asjakohast teavet.

4. Nimetatud sätete kohaldamise üksikasjad sätestatakse artikli 10 lõikes 4 osutatud määruses.

▼B*Artikkel 30***Ülevaatamine ja edasiarendamine**

1. Kasvuhoonegaaside heitkoguste kontrollimisel saavutatud edusammude põhjal võib komisjon teha Euroopa Parlamendile ja nõukogule 31. detsembriks 2004 ettepaneku I lisa muuta, lisades sellesse II lisa loetletud muud tegevusalad ja kasvuhoonegaaside heitkogused.

2. Käesoleva direktiivi kohaldamisel saadud kogemuste ja kasvuhoonegaaside heitkoguste kontrollimisel saavutatud edusammude põhjal ning pidades silmas rahvusvahelisi arenguid, koostab komisjon käesoleva direktiivi kohaldamise kohta aruande, milles käsitletakse:

- a) kuidas ja kas tuleks I lisa muuta, lisades sellesse muid asjaomaseid sektoreid, muu hulgas kemikaali- ja alumiiniumitööstus ja transpordisektor, II lisa loetletud tegevusalasid ja muude kasvuhoonegaaside heitkoguseid, eesmärgiga täiustada veelgi süsteemi majanduslikku efektiivsust;
- b) ühenduse kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise suhet 2008. aastal algava rahvusvahelise heitkogustega kauplemisega;
- c) kvootide eraldamise meetodika (sealhulgas alates aastast 2012 enampakkumine) ja III lisa nimetatud siseriiklike kvootide eraldamise kavade kriteeriumide edasist ühtlustamist;

▼M1

d) projektitegevustest saadava krediidi kasutamist, sealhulgas ühenduse süsteemis THVde ja HVÜde lubatud kasutamise ühtlustamise vajadust;

▼B

- e) heitkogustega kauplemise suhet muude liikmesriigi ja ühenduse tasandil rakendatavate samu eesmäärke taotlevate tegevuspõhimõtete ja meetmetega, sealhulgas maksustamine;
- f) ühenduse ühtse registri asjakohasust;
- g) ülemääraste heitkoguste trahvide taset, võttes muu hulgas arvesse inflatsiooni;
- h) saastekvootide turu toimimist, eelkõige võimalikke turuhäireid;
- i) kuidas kohandada ühenduse süsteemi laienuvad Euroopa Liiduga;
- j) rühmituste moodustamist;
- k) otstarbekust töötada kvootide eraldamise alusena välja kogu ühendust hõlmavad võrdlusarvud, võttes arvesse parimat olemasolevat tehnikat ja kulude-tulude analüüsi;

▼M1

- l) projektimehhanismide mõju asukohariikides, eriti nende mõju arengueesmärkidele, sealjuures, kas ühise rakendamise ja puhta arengu mehhanismide raames on loodud suuri hüdroenergia tootmisega seotud projektitegevusi, mille tootmisvõimsus ületab 500 MW ning millel on negatiivne keskkonnavalne või sotsiaalne mõju, on heaks kiidetud ning mis tahes sellistest hüdroenergia tootmisega seotud projektitegevustest ühenduse süsteemis saadavate THVde või HVÜde edasist kasutamist;
- m) arengumaade ning üleminekujärgus majandusega riikide suutlikkuse suurendamise toetamist;
- n) meetmeid ja menetlusi liikmesriikidele siseriiklike projektitegevuste heakskiitmiseks ning saastekvootide väljaandmiseks seoses heitkoguste vähendamise või piiramistega, mis tulenevad sellistest tegevustest alates 2008. aastast;
- o) tehnilisi sätteid, mis on seotud krediitide ajutise iseloomuga ja 1 % piirangutega maa kasutamise, maakasutuse muutumise ja metsandusega seotud projektitegevuse puhul, mis on sätestatud otsusega 17/CP.7, ning sätteid, mis on seotud potentsiaalse ohu hindamisega geneetilisel muundatud organismide kasutuselevõtmise ja potentsiaalsete sissetungivate võõrliikide tekkimisega metsastamise ja metsa uuendamise seotud projektitegevuste tulemusel, et lubada käitajatel kasutada THVsid ja HVÜsid, mis tulenevad maa kasutamise, maakasutuse muutumise ja metsandusega seotud projektitegevusest ühenduse süsteemis alates 2008. aastast, vastavalt ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni ja Kyoto protokollil alusel vastu võetud otsustele.

▼B

Komisjon esitab kõnealuse aruande, millele on vajaduse korral lisatud ettepanekud, Euroopa Parlamendile ja nõukogule 30. juuniks 2006.

▼ M1

3. Enne iga artikli 11 lõikes 2 osutatud ajavahemikku peab iga liikmesriik oma siseriiklikus saastekvootide eraldamise kavas avaldama kasutamiseks kavandatavate THVde ja HVÜde koguse ning igale käitisele eraldatava protsendimäära, mille piires käitajatel on ühenduse süsteemis osutatud perioodil lubatud THVsid või HVÜsid kasutada. Kasutatavate THVde ja HVÜde üldkogus peab olema kooskõlas asjakohaste Kyoto protokolliga ja ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni või nende põhjal vastu võetud otsuste täiendavate kohustustega.

Liikmesriik peab vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. veebruari 2004. aasta otsuse nr 280/2004/EÜ ühenduse kasvuhoonegaaside saastekvootide järelevalvesüsteemi ja Kyoto protokolliga rakendamise kohta ⁽¹⁾ artiklile 3 komisjoni iga kahe aasta järel teavitama millises ulatuses on siseriiklik meede tegelikult riigi tasandil tehtud jõupingutuste oluline osa, samuti millises ulatuses siseriiklik meede projekte mehhanisme tegelikult täiendab ning milline on nende vaheline suhe vastavalt Kyoto protokollile ja selle alusel vastu võetud otsuste asjakohastele sätetele. Komisjon esitab vastavasisulise aruande kõnealuse otsuse artikli 5 alusel. Kõnealust aruannet silmas pidades teeb komisjon vajadusel õigustloovaid või muid ettepanekuid täiendussätete vastuvõtmiseks liikmesriigi poolt, tagamaks et kõnealused mehhanismid täiendaksid siseriiklikke jõupingutusi ühenduse piires.

▼ M2

4. Komisjon vaatab 1. detsembriks 2014 seireandmete ja käesoleva direktiivi kohaldamisel saadud kogemuste põhjal läbi käesoleva direktiivi toimimise seoses I lisas nimetatud lennutegevustega ja võib vajaduse korral teha Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepanekuid vastavalt asutamislepingu artiklile 251. Eelkõige pöörab komisjon tähelepanu järgmisele:

- a) käesoleva direktiivi mõju ühenduse süsteemi üldisele toimimisele;
- b) lennunduse saastekvootide turu toimimine, võttes eelkõige arvesse kõiki võimalikke turuhäireid;
- c) ühenduse süsteemi mõju keskkonnaseisundi paranemisele ja see, millises ulatuses tuleks artikli 3c alusel õhusõiduki käitajatele eraldatavate saastekvootide üldkogust vähendada kooskõlas ELi üldise heitkoguste vähendamise eesmärkidega;
- d) ühenduse süsteemi mõju lennundussektorile, sealhulgas konkurentsiküsimused, võttes eriti arvesse väljaspool ELi lennunduses rakendatava kliimamuutust käsitleva poliitika mõju;
- e) õhusõiduki käitajate erireservi säilitamine, võttes arvesse tõenäolist majanduse kasvumäära ühtlustumist terves tööstusharus;
- f) ühenduse süsteemi mõju õhustranspordist struktuurilisele sõltumisele ühenduse saartel ning geograafiliselt suletud piirkondades, perifeersetes ja äärepoolseimates piirkondades;

⁽¹⁾ ELT L 49, 19.2.2004, lk 1.

▼ **M2**

- g) asjaolu, kas tuleks näha ette ülekandesüsteem, et hõlbustada saastekvootidega kauplemist õhusõiduki käitajate ja paiksete käitiste käitajate vahel, tagades samas, et ühegi tehingu tulemuseks ei oleks õhusõiduki käitajate saastekvootide netoülekanne paiksete käitiste käitajatele;
- h) mõju, mis tuleneb süsteemist väljaarvamise künnisväärtuste kohaldamisest, nagu need on I lisas määratud kindlaks seoses suurima lubatud stardimassi ja õhusõiduki käitaja poolt aastas sooritatavate lendude arvuga;
- i) mõju, mis tuleneb ühenduse süsteemile erandi kehtestamisest teatavatele lendudele, mida teostatakse avaliku teenuse osutamise kohustusega seoses vastavalt nõukogu 23. juuli 1992. aasta määrusele (EMÜ) nr 2408/92 (ühenduse lennuettevõtjate juurdepääsu kohta ühendusesisestele lennuliinidele) ⁽¹⁾;
- j) lennunduse efektiivsuse valdkonnas toimuvad arengud, sh nende tulevikupotentsiaal, ja eriti edusammud Euroopa lennundusalaste teadusuuringute nõuandekomisjoni (ACARE) eesmärgi saavutamisel, mis näeb ette selliste tehnoloogiate väljatöötamise ja esitlemise, mis suudavad vähendada aastaks 2020 kütuse tarbimist 50 % võrra, ning täiendavate tõhususe suurendamise meetmete vajadus ja
- k) edasimineku teaduslikes põhiteadmistes, mis puudutavad lennutegevuse põhjustatud kondensjälgede ja kiudpilvede mõju kliimamuutusele eesmärgiga pakkuda välja tõhusad leevendusmeetmed.

Komisjon esitab seejärel aruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

V PEATÜKK

LÕPPSÄTTED▼ **B***Artikkel 31***Rakendamine**

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 31. detsembriks 2003. Liikmesriigid teatavad nendest viivitamata komisjonile. Komisjon teatab nendest õigusnormidest teistele liikmesriikidele.

Kui liikmesriigid need meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendesse meetmetesse või nende meetmete ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Viitamise viisi näeb ette liikmesriik.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiivi reguleerimisalas nende poolt vastuvõetavate siseriiklike õigusnormide teksti. Komisjon teavitab sellest teisi liikmesriike.

⁽¹⁾ EÜT L 240, 24.8.1992, lk 8.

▼B

Artikkel 32

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

Artikkel 33

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

▼M4

I LISA

TEGEVUSALADE LIIGID, MILLE SUHTES KOHALDATAKSE KÄESOLEVAT DIREKTIVI

1. Käesolev direktiiv ei hõlma käitisi ega nende osi, mida kasutatakse uute toodete ja protsesside uurimiseks, arendamiseks ja katsetamiseks, ega eranditult biomassi kasutavaid käitisi.
2. Allpool esitatud künnisväärtused on üldjuhul tootmisvõimsuse või toodangu väärtused. Kui samas käitises tegeldakse mitme samasse kategooriasse kuuluva tegevusalaga, siis nende tegevusalade võimsused liidetakse.
3. Kui selleks, et langetada otsus käitise ühenduse süsteemi lisamise kohta, arvutatakse tema summaarne nimisoojusvõimsus, liidetakse kõigi selle osaks olevate selliste tehniliste üksuste nimisoojusvõimsused käitise piires, kus põletatakse kütuseid. Nendeks üksusteks võivad muu hulgas olla igat tüüpi katlad, põletid, turbiinid, soojendid, sulatusahjud, jäätmepõletusahjud, särdamisahjud, ahjud, kuivatid, mootorid, kütuseelemendid, keemilise silmuspõletamise seadmed, pilupõletid ning termilise või katalüütilise järelpõletamise seadmed. Selle arvutuse juures ei võeta arvesse seadmeid nimisoojusvõimsusega alla 3 MW ja seadmeid, mis kasutavad üksnes biomassi. „Üksnes biomassi kasutavad seadmed” hõlmavad seadmeid, mis kasutavad fossiilkütuseid ainult seadme käivitamise või seiskamise ajal.
4. Kui üksust kasutatakse tegevusalal, mille jaoks künnisväärtus ei ole väljendatud summaarse nimisoojusvõimsusena, on selle tegevuse künnisväärtus ühenduse süsteemi lisamise otsuse jaoks ülimuslik.
5. Kui käitises leitakse olevat ületatud käesolevas lisas nimetatud tegevuse võimsuse künnisväärtus, võetakse kasvuhoonegaaside heitmeloas arvesse kõik üksused, kus põletatakse kütuseid, välja arvatud üksused, mis on ette nähtud ohtlike või olmejäätmete põletamiseks.
6. Alates 1. jaanuarist 2012 lisatakse reguleerimisalasse kõik lennud, mis saabuvad lennuväljale või lahkuvad lennuväljalt, mis asub selle liikmesriigi territooriumil, mille suhtes kohaldatakse asutamislepingut.

Tegevusalad	Kasvuhoonegaasid
Kütuste põletamine käitistes, mille summaarne nimisoojusvõimsus on üle 20 MW (v.a ohtlike või olmejäätmete põletamisega tegelevad käitised)	Süsinikdioksiid
Mineraalõli rafineerimine	Süsinikdioksiid
Koksi tootmine	Süsinikdioksiid
Metallimaakide (sh sulfidmaagid) särdamine või paagutamine, sh granuleerimine	Süsinikdioksiid
Käitised malmi või terase tootmiseks (esmane või teisene sulatamine), sealhulgas pidevaluks, tootmisvõimsusega üle 2,5 tonni tunnis	Süsinikdioksiid
Raudmetallide (sh ferrosulamite) tootmine või töötlemine, mille puhul käitatakse põletusseadmeid, mille summaarne nimisoojusvõimsus on üle 20 MW. Töötlemine hõlmab muu hulgas valtsimispinke, järelsoojendeid, lõõmutusahje, sepikodasid, valukodasid, pindamist ja dekapeerimist	Süsinikdioksiid

▼M4

Tegevusalad	Kasvuhoonegaasid
Alumiiniumi esmane tootmine	Süsinikdioksiid ja perfluorosüvesinikud
Alumiiniumi teisene tootmine, mille puhul käitatakse põletusseadmeid, mille summaarne nimisoojusvõimsus on üle 20 MW	Süsinikdioksiid
Värviliste metallide tootmine või töötlemine, sh sulamite tootmine, puhastamine, valamine jne, mille puhul kasutatakse põletusseadmeid, mille summaarne nimisoojusvõimsus on üle 20 MW (sh kütused redutseerijatena)	Süsinikdioksiid
Tsemendiklinkri tootmine pöördahjudes tootmisvõimsusega üle 500 tonni ööpäevas või muudes põletusahjudes tootmisvõimsusega üle 50 tonni ööpäevas	Süsinikdioksiid
Lubja tootmine või dolomiidi ja magneesiidi kaltsineerimine pöördahjudes või muudes põletusahjudes tootmisvõimsusega üle 50 tonni ööpäevas	Süsinikdioksiid
Klaasi, sh klaaskiu tootmine sulatusvõimsusega üle 20 tonni ööpäevas	Süsinikdioksiid
Keraamiliste toodete valmistamine põletamise teel, eelkõige katusekivide, telliste, tulekindlate telliste, kahhelkivide, keraamiliste materjalide või portselani põletamine tootmisvõimsusega üle 75 tonni ööpäevas	Süsinikdioksiid
Mineraalvilla tootmine isoleerimismaterjalina, kasutades klaasi, kivi või räbu, sulatusvõimsusega üle 20 tonni päevas	Süsinikdioksiid
Kipsi kuivatamine või kaltsineerimine või kipsplaatide ja muude kipsisoodete tootmine, mille puhul kasutatakse põletusseadmeid, mille summaarne nimisoojusvõimsus on üle 20 MW	Süsinikdioksiid
Paberimassi tootmine puidust või muust kiulist materjalist	Süsinikdioksiid
Paberi või papi tootmine tootmisvõimsusega üle 20 tonni ööpäevas	Süsinikdioksiid
Tahma tootmine, mis hõlmab orgaaniliste ainete, nt õlide, tõrvade, krakkimis- ja destilleerimisjäätike koksistamist ja mille puhul kasutatakse põletuskaitisi, mille summaarne nimisoojusvõimsus on üle 20 MW	Süsinikdioksiid
Lämmastikhappe tootmine	Süsinikdioksiid ja dilämmastikoksiid
Adipiinhappe tootmine	Süsinikdioksiid ja dilämmastikoksiid

▼ M4

Tegevusalad	Kasvuhoonegaasid
Glüoksaali ja glüoksüülhappe tootmine	Süsinikdioksiid ja dihämmastikoksiid
Ammoniaagi tootmine	Süsinikdioksiid
Pakendamata orgaaniliste põhikemikaalide tootmine krakkimise, reformingu, täieliku või osalise oksüdeerimise või samalaadsete protsesside abil tootmisvõimsusega üle 100 tonni päevas	Süsinikdioksiid
Vesiniku (H ₂) ja sünteesgaasi tootmine reformingu või osalise oksüdeerimise teel, tootmisvõimsusega üle 25 tonni päevas	Süsinikdioksiid
Naatriumkarbonaadi (Na ₂ CO ₃) ja naatriumvesinikkarbonaadi (NaHCO ₃) tootmine	Süsinikdioksiid
Kasvuhoonegaaside kogumine käesoleva direktiiviga hõlmatud käitistest, et neid transportida ja geoloogiliselt säilitada direktiivi 2009/31/EÜ kohaselt lubatud säilitamiskohas	Süsinikdioksiid
Kasvuhoonegaaside transportimine torujuhtmete kaudu, et neid geoloogiliselt säilitada direktiivi 2009/31/EÜ kohaselt lubatud säilitamiskohas	Süsinikdioksiid
Kasvuhoonegaaside geoloogiline säilitamine direktiivi 2009/31/EÜ kohaselt lubatud säilitamiskohas	Süsinikdioksiid
Lennundus	Süsinikdioksiid
Lennud, mis väljuvad lennuväljalt või saabuvad lennuväljale, mis asub selle liikmesriigi territooriumil, mille suhtes kohaldatakse asutamislepingut.	
Kõnealune tegevus ei hõlma:	
a) lende, mis sooritatakse eranditult muude riikide kui liikmesriikide lähetuses viibiva valitseva monarhi ja tema lähimate pereliikmete, riigipeade, valitsusjuhtide ja valitsuse ministrite transpordi eesmärgil, kui see on lennuplaanis tõendatud asjakohase staatusega;	
b) sõjalisi lende, mida sooritavad sõjalennukid, ning tolli ja politsei tegevusega seotud lende;	
c) otsingu- ja päästelende, tuletõrje-, humanitaarabi- ja kiirabilende asjaomase pädeva asutuse volitusel;	
d) lende, mis sooritatakse eranditult Chicago konventsiooni 2. lisas kindlaksmääratud visuaal-lennureeglite järgi;	
e) lende, mis lõpevad samal lennuväljal, kust õhusõiduk õhku tõusis ja mille jooksul ei tehtud vahemaandumisi;	

▼ **M4**

Tegevusalad	Kasvuhoonegaasid
<p>f) õppelende, mida sooritatakse eranditult lennukijuhi litsentsi omandamise või lennumeeskonna liikmete hindamise eesmärgil, kui see on tõendatud asjakohase märkusega lennuplaanis tingimusel, et lendu ei kasutata reisijate ja/või kauba transpordiks või õhusõidukite positsioneerimiseks või vedamiseks;</p>	
<p>g) lende, mida sooritatakse eranditult teadusuuringute eesmärgil või õhusõidukite või nii õhus kui ka maa peal kasutatavate seadmete kontrollimiseks, katsetamiseks või sertifitseerimiseks;</p>	
<p>h) lende, mida sooritavad õhusõidukid, mille maksimaalne stardimass on alla 5 700 kg;</p>	
<p>i) lende, mida sooritatakse seoses määrusega (EMÜ) nr 2408/92 ette nähtud avaliku teenuse osutamise kohustusega asutamislepingu artikli 299 lõikes 2 määratletud äärepoolseimate piirkondade lennuliinidel või sellistel lennuliinidel, mille maht ei ületa 30 000 istekohta aastas;</p>	
<p>j) lende, mis kuuluvad tegevusala alla vaid käesoleva punkti osas ja mida sooritab kommertslennuettevõtja:</p>	
<p>— kelle lendude arv kolmel järjestikusel neljakuulisel perioodil on vähem kui 243 lendu perioodi kohta või</p>	
<p>— kelle tekitatud iga-aastane heitkogus kokku on alla 10 000 tonni aastas.</p>	
<p>Lende, mis sooritatakse eranditult liikmesriikide lähetuses viibiva valitseva monarhi ja tema lähimate pereliikmete, riigipeade, valitsusjuhtide ja valitsuse ministrite transpordi eesmärgil, ei tohi käesoleva punkti alusel välja jätta, ja</p>	
<p>► M6 k) 1. jaanuarist 2013 kuni 31. detsembrini 2020 lende, mis kuuluvad tegevusala alla vaid käesoleva punkti osas ja mida sooritab muu kui kommertslennde käitav õhusõiduki-käitaja, kelle lendude iga-aastane koguheid on alla 1 000 tonni CO₂. ◀</p>	

▼ C1

II LISA

▼ B

ARTIKLITES 3 JA 30 NIMETATUD KASVUHOONEGAASID

Süsinikdioksiid (CO₂)

Metaan (CH₄)

Dilämmastikoksiid (N₂O)

Fluorosüivesinikud (HFC)

Perfluorosüivesinikud (PFC)

Väävelheksafluoriid (SF₆)

▼ **M4***Ila LISA*

Protsendimäärad, mille võrra suurendatakse liikmesriikide poolt vastavalt artikli 10 lõike 2 punktile a enampakkumisel müüdavaid saastekvoote ühenduse solidaarsuse ja majanduskasvu eesmärgil, et vähendada heitkoguseid ja kohaneda kliimamuutuste mõjudega

	Liikmesriigi osa
Belgia	10 %
Bulgaaria	53 %
Tšehhi Vabariik	31 %
Eesti	42 %
Kreeka	17 %
Hispaania	13 %

▼ **A1**

Horvaatia	26 %
-----------	------

▼ **M4**

Itaalia	2 %
Küpros	20 %
Läti	56 %
Leedu	46 %
Luksemburg	10 %
Ungari	28 %
Malta	23 %
Poola	39 %
Portugal	16 %
Rumeenia	53 %
Sloveenia	20 %
Slovakkia	41 %
Rootsi	10 %

▼ **M4***Ib LISA*

NENDE SAASTEKVOOTIDE JAGUNEMINE, MILLE LIHKMESRIIGID MÜÜVAD ENAMPAKKUMISEL ARTIKLI 10 LÕIKE 2 PUNKTI c ALUSEL, KAJASTADES OSA LIHKMESRIIKIDE VARAJASI JÕUPINGUTUSI SAAVUTADA KASVUHOONEGAASIDE HEITKOGUSTE VÄHENDAMINE 20 % VÕRRA

Liikmesriik	2 % jagunemine protsentides Kyoto protokollil alusel
Bulgaaria	15 %
Tšehhi Vabariik	4 %
Eesti	6 %
Ungari	5 %
Läti	4 %
Leedu	7 %
Poola	27 %
Rumeenia	29 %
Slovakkia	3 %

▼B*IV LISA***ARTIKLI 14 LÕIKES 1 NIMETATUD JÄRELEVALVE JA ARUANDLUSE PÕHIMÕTTED****▼M2****A OSA – Paiksetest kütistest tulenevate heitkoguste seire ja aruandlus****▼B****Süsinikdioksiidi heitkoguste järelevalve**

Heitkoguseid kontrollitakse kas arvutamise või mõõtmise teel.

Arvutamine

Heitkoguste arvutamisel kasutatakse valemit:

$$\text{Andmed tegevuse kohta} \times \text{heitmekoefitsient} \times \text{oksüdatsioonikoefitsient}$$

Tegevust käsitlevaid andmeid (kasutatud kütus, toodangu määr jne) kontrollitakse tarnimist käsitlevate andmete või mõõtmise alusel.

Kasutatakse heakskiidetud heitmekoefitsiente. Kõikide kütuseliikide puhul aktsepteeritakse tegevuspõhiseid heitmekoefitsiente. Standardkoefitsiente aktsepteeritakse kõikide kütuseliikide puhul, välja arvatud mittekaubanduslikud kütuseliigid (jäätmekütus nagu rehvid ja tööstusprotsesside gaasid). Kivisöe kohta tuleb veel edasi arendada maavarapõhised standardväärtused ja maagaasi kohta EL või tootjariigi standardkoefitsiendid. Rafineerimissaaduste suhtes võib kohaldada IPCC (*Intergovernmental Panel on Climate Change* – valitsustevaheline kliimamuutuste rühm) standardväärtusi. Biomassi heitmekoefitsient võrdub nulliga.

Kui heitmekoefitsient ei võta arvesse asjaolu, et osa söest ei ole oksüdeerunud, kasutatakse täiendavat oksüdatsioonikoefitsienti. Kui tegevuspõhised heitmekoefitsiendid on välja arvatud ja need võtavad oksüdeerumist arvesse, ei pea oksüdatsioonikoefitsienti kohaldama.

Kasutatakse direktiivi 96/61/EÜ kohaselt välja töötatud standardväärtusega oksüdatsioonikoefitsiente, välja arvatud juhul, kui käitaja suudab tõendada, et tegevuspõhised koefitsiendid on täpsemad.

Iga tegevusala, käitise ja kütuseliigi kohta tehakse eraldi arvutused.

Mõõtmine

Heitkoguste mõõtmisel kasutatakse standard- või heakskiidetud meetodikat ja mõõtmistulemused kinnitatakse täiendava heitkoguste arvutamisega.

Muude kasvuhoonegaaside heitkoguste järelevalve**▼M3**

Kasutatakse standard- või heakskiidetud meetodikat, mille komisjon on välja töötanud koostöös asjaomaste sidusrühmadega. Kõnealused meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähemolulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu artikli 23 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetluse kohaselt.

▼B**Heitkogustest aru andmine**

Kõik käitajad lisavad käitist käsitlevasse aruandesse järgmise teabe:

A. Käitise tunnusandmed, sealhulgas:

- käitise nimi;
- käitise aadress, seahulgas sihtnumber ja riik;
- I lisas loetletud käitise tegevusalade liik ja arv;

▼B

- kontaktisiku aadress, telefon, faks ja elektronpost; ja
 - käitise ja võimaliku emaettevõtja omaniku nimi.
- B. Iga ettevõtte tegevuskohas tehtava I lisas loetletud tegevuse puhul, millega seonduvaid heitkoguseid arvutatakse:
- tegevusandmed;
 - heitmekoeffitsiendid;
 - oksüdatsioonikoeffitsiendid;
 - koguheide; ja
 - mõõtemääramatus.
- C. Iga ettevõtte tegevuskohas tehtava I lisas loetletud tegevuse puhul, millega seonduvaid heitkoguseid mõõdetakse:
- koguheide;
 - teave mõõtmismetoodika usaldusväärsuse kohta; ja
 - mõõtemääramatus.
- D. Põlemisest tulenevate heitkoguste puhul peab aruanne sisaldama ka oksüdatsioonikoeffitsienti, välja arvatud juhul, kui tegevuspõhise heitmekoeffitsiendi väljatöötamisel on juba oksüdeerumist arvesse võetud.

Liikmesriigid võtavad meetmeid, et kooskõlastada aruandmise nõuded olemasolevate aruandmise nõuetega, et vähendada ettevõtete aruandluskoormust.

▼M2**B OSA – Lennutegevustest tulenevate heitkoguste seire ja aruandlus****Süsinikdioksiidi heitkoguste seire**

Heitkoguseid seiratakse arvutuste abil. Heitkoguste arvutamiseks kasutatakse järgmist valemit:

kütusekulu × heitekoeffitsient

Kütusekulu hõlmab kütust, mida tarbib abijõuallikas. Võimaluse korra kasutatakse iga lennu tegelikku kütusekulu, mis arvutatakse välja järgmise valemi abil:

kütusekogus õhusõiduki kütusepaakides pärast õhusõiduki pardale võetava kütuse tankimise lõppu – kütusekogus õhusõiduki kütusepaakides pärast seda, kui pardale võetava kütuse tankimine järgmise lennu tarbeks on lõppenud + selle järgmise lennu tarbeks pardale võetav kütus.

Kui andmed tegeliku kütusekulu kohta ei ole kättesaadavad, kasutatakse kütusekulu hindamiseks standardset astmelist meetodit, mis tugineb parimale kättesaadavale teabele.

Kasutatakse standardseid valitsustevahelise kliimamuutuste paneeli (IPCC) heitekoeffitsiente, mis on võetud IPCC 2006. aasta seirejuhistest või nende hilisematest ajakohastatud versioonidest, välja arvatud juhul, kui tegevuspõhised heitekoeffitsiendid, mille on tunnustatud analüütilisi meetodeid kasutades määratlenud sõltumatud akrediteeritud laboratooriumid, on täpsemad. Biomassi heitekoeffitsient on null.

Iga lennu ja iga kütuse kohta tehakse eraldi arvutused.

▼ **M2****Heitkoguste aruandlus**

Iga õhusõiduki käitaja esitab artikli 14 lõike 3 kohaselt koostatavas aruandes järgmised andmed:

A. Õhusõiduki käitaja tuvastamiseks vajalikud andmed, sealhulgas:

- õhusõiduki käitaja nimi;
- haldav liikmesriik;
- aadress, sealhulgas sihtnumber ja riik, ning, juhul kui see on erinev, kontaktaadress haldavas liikmesriigis;
- aruandlusperioodil õhusõiduki käitaja poolt I lisas nimetatud lennutegevuste sooritamiseks kasutatud õhusõidukite registreerimisnumbrid ja tüübid;
- selle lennuettevõtja sertifikaadi ja lennutegevusloa number ja väljaandev asutus, mille alusel õhusõiduki käitaja teostas I lisas nimetatud lennutegevust;
- kontaktisiku aadress, telefon, faks ja elektronpost ning
- õhusõiduki omaniku nimi.

B. Iga kütuseliigi puhul, mille heitkogused arvutatakse:

- kütusekulu;
- heitmekoeffitsient;
- heitkoguste koguhulk kõigilt aruandlusperioodil õhusõiduki käitaja teostatud lendudelt, mis kuuluvad I lisas nimetatud lennutegevuste alla;
- järgmiste lendude heitkoguste koguhulk:
 - kõik aruandlusperioodil õhusõiduki käitaja teostatud lennud, mis kuuluvad I lisas nimetatud lennutegevuste alla ja mis väljusid liikmesriigi territooriumil asuvalt lennuväljalt ning saabusid liikmesriigi territooriumil asuvalle lennuväljale;
 - kõik muud aruandlusperioodil õhusõiduki käitaja teostatud lennud, mis kuuluvad selliste I lisas nimetatud lennutegevuste alla;
- heitkoguste koguhulk aruandlusperioodil õhusõiduki käitaja teostatud lendudelt, mis kuuluvad I lisas nimetatud lennutegevuste alla ning mis:
 - väljusid igast liikmesriigist ning
 - saabusid igasse liikmesriiki kolmandast riigist;
- määramatus.

Tonnkilomeetrite andmete seire artiklite 3e ja 3f kohaldamiseks

Saastekvootide eraldamise taotlemiseks vastavalt artikli 3e lõikele 1 või artikli 3f lõikele 2 arvutatakse lennutegevuse hulk tonnkilomeetrites, kasutades järgmist valemit:

tonnkilomeetrid = vahemaa × nimikoormus

kus:

„vahemaa” tähendab väljumiskoha lennuvälja ja sihtkoha lennuvälja vahelist kaugust mööda suuringjoont, millele lisatakse kindlaksmääratud faktorina 95 km, ja

▼ M2

„nimikoormus” tähendab transporditava kauba, posti ja reisijate kogumassi.

Nimikoormuse arvutamisel lähtutakse järgmisest:

- reisijate arv tähendab pardal viibivate inimeste arvu, välja arvatud meeskonnaliikmed;
- õhusõiduki käitaja võib asjakohaste lendude puhul massi ja tasakaalu käsitlevates dokumentides sisalduvate reisijate ja registreeritud pagasi suhtes kohaldada kas tegelikku ehk standardmassi või siis vaikeväärtust, mis on 100 kg iga reisija ja tema registreeritud pagasi kohta.

Tonnkilomeetrite andmete aruandlus artiklite 3e ja 3f kohaldamiseks

Iga õhusõiduki käitaja esitab artikli 3e lõike 1 või artikli 3f lõike 2 kohaselt koostatavas taotluses järgmised andmed:

A. Õhusõiduki käitaja tuvastamiseks vajalikud andmed, sealhulgas:

- õhusõiduki käitaja nimi;
- haldav liikmesriik;
- aadress, sealhulgas sihtnumber ja riik, ning, juhul kui see on erinev, kontaktaadress haldavas liikmesriigis;
- õhusõidukite registreerimisnumbrid ja tüübid, mida kasutatakse taotlusega hõlmatud aasta jooksul I lisas nimetatud lennutegevuste sooritamiseks õhusõiduki käitaja poolt;
- lennuettevõtja sertifikaadi ja lennutegevusloa, mille alusel õhusõiduki käitaja teostas I lisas nimetatud lennutegevusi, number ja väljaandev asutus;
- kontaktisiku aadress, telefon, faks ja elektronpost ning
- õhusõiduki omaniku nimi.

B. Tonnkilomeetrite andmed:

- lendude arv lennuväljade paari kohta;
- reisijakilomeetrite arv lennuväljade paari kohta;
- tonnkilomeetrite arv lennuväljade paari kohta;
- reisijate ja registreeritud pagasi kaalu arvutamiseks valitud meetod;
- kõikide I lisas nimetatud lennutegevustega hõlmatud ja aruandega seotud aasta jooksul õhusõiduki käitaja teostatud lendude tonnkilomeetrite koguarv.

▼B*V LISA***ARTIKLIS 15 NIMETATUD TÕENDAMISKRITEERIUMID****▼M2****A OSA – Paiksetest käitistest tulenevate heitkoguste tõendamine****▼B****Üldpõhimõtted**

1. Igast I lisas loetletud tegevusalast tulenevaid heitkoguseid tuleb tõendada.
2. Tõendamisel võetakse arvesse artikli 14 lõikele 3 vastavat aruannet ja eelneva aasta seireandmeid. Tõendamisel käsitletakse järelevalvesüsteemide usaldusväärset, usutavat ja täpsust ning heitkogustega seotud andmeid ja teavet, eelkõige:
 - a) esitatud andmeid tegevuse kohta ja seonduvaid mõõtmisi ja arvutusi;
 - b) heitmekoeffitsientide valikut ja kasutamist;
 - c) arvutusi, mille tulemusel määratakse üldised heitkogused; ja
 - d) kui kasutatakse mõõtmist, mõõtmismetoodika valiku ja kasutamise asjakohasust.
3. Teatatud heitkoguseid võib tõendada üksnes juhul, kui usaldusväärsed ja usutavad andmed võimaldavad heitkoguseid piisava kindlusega määrata. Piisava kindluse saavutamiseks peab käitaja näitama, et:
 - a) esitatud andmetes ei esine vastuolusid;
 - b) andmete kogumine on toimunud kooskõlas kehtivate teadusstandarditega; ja
 - c) käitiste asjaomased registrid on täielikud ja järjepidevad.
4. Tõendajale tagatakse juurdepääs kõikidele tõendamise objektiga seotud tegevuskohadele ja andmetele.
5. Tõendaja võtab arvesse, kas käitis on registreeritud ühenduse keskkonnajuhitamis- ja -auditeerimissüsteemi (EMAS).

Metoodika**Strateegiline analüüs**

6. Tõendamise aluseks on igasuguse käitises tehtava tegevuse strateegiline analüüs. See eeldab, et tõendajal on ülevaade kõikidest tegevusaladest ja nende olulisusest heitkoguste seisukohast.

Protsessi analüüs

7. Esitatud teabe tõendamine toimub võimaluse korral käitise tegevuskohas. Tõendaja teeb esitatud andmete usaldusväärsuse kindlakstegemiseks pistelisi kontrole.

Riskianalüüs

8. Tõendaja hindab kõiki käitise heitkoguste allikaid, et teha kindlaks iga käitise koguheitmeid mõjutavat allikat käsitlevate andmete usaldusväärsus.

▼B

9. Analüüsi alusel määratleb tõendaja selgelt suurema eksimise ohuga allikad ja muud järelevalve- ja aruandlusmenetluse aspektid, mis võivad tõenäoliselt üldiste heitkoguste määramisega seotud vigade tekkimisele kaasa aidata. See hõlmab eelkõige heitmekoeffitsientide valikut ja eri allikatest pärinevate heitkoguste taseme määramiseks vajalikke arvutusi. Erilist tähelepanu pööratakse suure eksimise ohuga allikatele ja järelevalvemenetluse eespool nimetatud aspektidele.
10. Tõendaja võtab arvesse kõiki tõhusaid riskide ohjamise meetodeid, mida käitaja ebakindluse vähendamiseks kasutab.

Aruandmine

11. Tõendaja koostab valideerimisprotsessi aruande, milles märgitakse, kas artikli 14 lõikele 3 vastav aruanne on rahuldav. Kõnealuses aruandes täpsustatakse kõik tehtava töö seisukohast olulised küsimused. Kui tõendaja arvates ei ole koguheitmete hulk esitatud märkimisväärselt ebatäpselt, võib koostada deklaratsiooni, et artikli 14 lõikele 3 vastav aruanne on rahuldav.

Tõendaja pädevusele esitatavad miinimumnõuded

12. Tõendaja on käitajast sõltumatu, täidab oma ülesandeid usaldusväärselt, objektiivselt ja professionaalselt ning tunneb:
- a) käesoleva direktiivi sätteid, samuti asjaomaseid standardeid ja suuniseid, mille komisjon on artikli 14 lõike 1 kohaselt vastu võtnud;
 - b) tõendatavate tegevusaladega seotud õigusnorme; ja
 - c) käitise heitkoguste kõikide allikatega, eelkõige andmete kogumise, mõõtmise, arvutamise ja esitamisega seotud teabe kujunemist.

▼M2**B OSA – Lennutegevustest tulenevate heitkoguste tõendamine**

13. Lisas sätestatud üldpõhimõtteid ja meetodikat kohaldatakse I lisas nimetatud lennutegevuste alla kuuluvate lendude heitkoguste aruannete tõendamisel.

Sel eesmärgil:

- a) käsitatakse lõikes 3 tehtud viidet käitajale viitena õhusõiduki käitajale ning nimetatud lõike punktis c tehtud viidet käitisele käsitatakse viitena õhusõidukile, mida kasutatakse aruandega hõlmatud lennutegevuste sooritamiseks;
- b) käsitatakse lõikes 5 tehtud viidet käitisele viitena õhusõiduki käitajale;
- c) käsitatakse lõikes 6 tehtud viidet käitises teostatud tegevustele viitena aruandega hõlmatud lennutegevustele, mille teostab õhusõiduki käitaja;
- d) käsitatakse lõikes 7 tehtud viidet käitise tegevuskohale viitena tegevuskohale, mida õhusõiduki käitaja kasutab aruandega hõlmatud lennutegevuste sooritamiseks;
- e) käsitatakse lõigetes 8 ja 9 tehtud viiteid käitise heitkoguste allikale viidetena õhusõidukitele, mille eest vastutab õhusõiduki käitaja, ning
- f) käsitatakse lõigetes 10 ja 12 tehtud viiteid käitajale viidetena õhusõiduki käitajale.

▼ M2**Lennutegevusest tulenevate heitkoguste aruande tõendamise lisasätted**

14. Tõendaja teeb eelkõige kindlaks, et:

- a) kõik lennud, mis kuuluvad I lisas nimetatud lennutegevuste alla, on arvesse võetud. Selle ülesande täitmisel on tõendajale abiks lennuplaani andmed ja muud õhusõiduki käitaja liiklemist käsitlevad andmed, sealhulgas kõnealuse käitaja poolt nõutud Eurocontrol'i andmed;
- b) valitseb üldine järjepidevus kütuse kogukulu andmete ja lennutegevust sooritavale õhusõidukile ostetud või muul viisil hangitud kütuse andmete vahel.

Artiklite 3e ja 3f kohaldamiseks esitatud tonnkilomeetrite andmete tõendamise lisasätted

15. Käesolevas lisas sätestatud üldpõhimõtteid ja artikli 14 lõike 3 kohaste heitkoguste aruannete tõendamise meetodikat kohaldatakse vajaduse korral ka vastavalt tonnkilomeetrite andmete tõendamisel.
16. Tõendaja teeb eelkõige kindlaks, et käitaja artikli 3e lõike 1 ja artikli 3f lõike 2 kohaselt esitatavas taotluses on arvesse võetud ainult selliseid lende, mis on tegelikult toimunud ja kuuluvad I lisas nimetatud lennutegevuste alla ning mille eest vastutab õhusõiduki käitaja. Selle ülesande täitmisel on tõendajale abiks õhusõiduki käitaja liiklemist käsitlevad andmed, sealhulgas kõnealuse käitaja poolt nõutud Eurocontrol'i andmed. Lisaks teeb tõendaja kindlaks, et õhusõiduki käitaja esitatud nimikoormus vastab kõnealuse käitaja nimikoormuste registrile, mida ta peab ohutuse eesmärgil.